FREEWAVE

Driewekelijks Media Magazine

14 SEPTEMBER 1981 NUMMER 54

FREEWAVE
Driewekelijks Media Magazine

EXPLOITATIE: Internationale Club van Radio Vrienden

HOOFDREDAKTEUR: Hans Knot
EINDREDAKTEUR: Ton van Draanen

VASTE MEDEWERKERS:
Paul Jan de Haan, Theo Dencker, Ger Kruger, Louis Stuster en Jean Claude Tackaert.

LEDENADMINISTRATIE EN CORRESPONDENTIE BELGIE:
Freddy Jorus, Postbus 65, 2510 Mortsel
CORRESPONDENTIE NEDERLAND:
Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen

VORMGEVING EN LAY-OUT:
Ton van Draanen

ILLUSTRATIES:
John van Draanen

PRINT- EN FOTOWERK:
Amstelrepro Amsterdam

DRUKWERK:
Offset C. Decoene Mortsel

LIDMAATSCHAP:
Per half jaar: f 16,-- of 240 Bfr. = 8 nrs.
Per jaar: f 30,-- of 450 Bfr. = 16 nrs.
U ontvangt dan het Freewave Radio Magazine.

TRANSAKTIES:
Voor België ASLK-rekening 001/0590423/60
tnv Freewave, Postbus 65, 2510 Mortsel
Voor Nederland Postgiro 3083666
tnv Ton van Draanen, Postbus 339, Amstelveen
Voor alle andere landen Postwissel
tnv Freddy Jorus, Postbus 65, B-2510 Mortsel

VERZENDING:
Eventuele klachten over onregelmatige ontvangst van Freewave sturen naar
Freewave, Postbus 65, 2510 Mortsel, België

ADVERTENTIE TARIEVEN:
Eénmalige plaatsing
1 pagina f 150,-- of 2250 Bfr.
1/2 pagina f 75,-- of 1125 Bfr.
1/4 pagina f 40,-- of 600 Bfr.
Kleinere advertenties zijn niet mogelijk.

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn eigen publicatie.

Zonder schriftelijke toestemming van de redaktie is gehele of gedeeltelijke overname uit deze Freewave niet toegestaan.

Freewave nummer 55
verschijnt op 5 oktober 1981.

Beste lezers,
excuses, sorry, het is schandalig, hoe is dat mogelijk, waar blijft Freewave, en meer van die kreten.

Wij begrijpen het allemaal. Wij vinden het ook schandalig dat Freewave de laatste tijd 14 dagen onderweg is. Onze aktualiteit gaat op deze manier helemaal verloren en onzen slogan "Freewave, snel en goed" kunnen we dan ook wel op onze buik schrijven. Beste lezers, het is allemaal de schuld van het postkantoor in Antwerpen. De heren daar kunnen (zeggen ze) de drukte niet aan. "Allé manneke, ge moet weten dat er veel postkaarten hier komen met het verlof die eerst verwerkt moeten worden. U blad wordt per goedkoop tarief verzonden dus dan moet ge netjes op uw beurt wachten" zei een van de ambtenaren toen Freddy Jorus ging vragen hoe het met de verzending van nummer 53 stond. We moeten maar blijven hopen dat het na de vakantie's wat sneller gaat.

In dit nummer kan je het 2x uitgestelde artikel van Jean Claude Tackaert "Vrije Radio, wie zal dat betalen" lezen, Vakantie Overpeinzing van PaulJan de Haan en, onder de kop, "Zeezender Nieuws" een uitgebreid verslag van het kort geding dat door Panlieve SA was aangespannen tegen de Staat der Nederlanden en de laatste ontwikkelingen over de terugkeer van Radio Caroline. Daarna lees je de rubriek "RTV-Piraten Amsterdam" van onze nieuwe medewerker Wouter Bekkering. Uit de enquête bleek dat de lezers meer over de piraten in Freewave wilden lezen, vandaar deze nieuwe rubriek. "Zeezenders Toen" is ook weer van de partij dat wordt gevolgd door een gesprek van ondergetekende met Peter Koelewijn. De Independant Local Radio-serie behandeld dit keer Radio Clyde uit Glasgow en het Radio&TV Logboek gaat over de maand augustus. 31 augustus 1974: zeven jaar later.... is geschreven door onze tweede nieuwe medewerker Wim van der Meer. Wim heeft in het verleden regelmatig in RadioVisie geschreven en heeft, na het ter ziele gaan van dat blad, gevraagd of hij zijn artikelen aan Freewave mocht leveren. Uiteraard hebben wij hiermee ingestemd en op de laatste drie pagina's zie je zijn eerste bijdrage. Door ruimtegebrek dit keer geen "Veranderingen bij de IBA" en moeten wij het verhaal over de RTL Country show, wat wij in nummer 53 aankondigde, nog één nummer opschuiven.
Ik wens u met deze Freewave weer veel leesplezier. Tot over drie weken.

Ton van Draanen.

VRIJE RADIO WIE ZAL DAT BETALEN?

Zoals bekend wordt binnenkort door de minister voor PTT zaken in België, Willock, een wetsontwerp ingediend voor de legalisatie van lokale zenders in België. Op zichzelf is dit een lovenswaardig initiatief aangezien de politici eindelijk schijnen te begrijpen dat de huidige situatie onomkeerbaar is. Vrije Radio is er en blijft er. Men is nu reeël genoeg om te beseffen dat het geen zin meer heeft de radiofanatici gerechtelijk te vervolgen, vandaar dat men het stuur heeft omgegooid: 'we laten de Vrije Radio's toe doch mits strikte wettelijke bepalingen' Wat zijn dan deze bepalingen? Maximale zendkracht van van 100 Watt, geen stereo uitzendingen, strenge technische normen en geen storingen met andere frekwenties. Ik denk dat weiningen hiertegen bezwaar zullen hebben, tenzij dan misschien de VEBORA zenders die wel in stereo en met meer dan 100 Watt uitzenden (100 Watt= zendstraal van ongeveer 8km) Zij noemen zich dan ook geen lokale stations meer, maar wel regionale stations met een volledig andere doelstelling. Nu ja, zij zullen het maar moeten uitvechten met de minister. Wat betreft de lokale stations staan er nog meer beperkingen op het lijstje: geen politieke bindingen, de gemeenschap beslist over hun legalisatie en eventuele subsidiëring, geen reklame, de zendvergunning om de 2 jaar hernieuwbaar. Beseft de minister wel goed wat deze regels inhouden? Of weet hij dat maar al te best? Nu weet ik niet wat zijn visie is op het onderwerp lokale radio, maar volgens mij ziet een lokaal radio station er als volgt uit: -zo'n 18 uur zendtijd per dag, waarvan minstens 4 uur lokale, culturele educatieve uitzendingen. De overige uren overwegend muzikale programma's met een overwegend lokale berichtgeving- eigen studio's. Ik voorzie hierbij minstens 3 studio's te weten 1) voor direkte muziekprogramma's 2) voor montage of op voorhand op te nemen programma's 3) kleinere omroepstudio voor de lokale berichtgeving en het ontvangen van de gasten e.d. - een minimum personeel van 15 direkte medewerkers plus tal van losse medewerkers die instaan voor de lokale berichtgeving. - dit alles gebundeld in een eigen 'merknaam' onder het statuut van b.v. een VZW (stichting). Kortom, een volwaardig radiostation dat op een ernstige basis kan tegemoetkomen aan de noden van de lokale berichtgeving. Wat kost zoiets? Ik ben uitgegaan van een aantal erg ruwe schattingen, rekening houdend met de hiervoor beschreven kenmerken en heb daarbij de volgende cijfers gevonden;
-oprichtingskosten 3 tot 4 miljoen (frank) rekening houdend met een inwerkperiode van 6 maanden -maandelijkse kosten van 1,5 tot 2 miljoen. Deze kosten omvatten loonkosten, sociale kosten, draaikosten, afschrijvingen, afbetaling leningen, onderhoudskosten, huur, verwarming, elektriciteit, telefoon, promotiekosten, drukkosten, SABAM(=Buma) en vervoerskosten. Wie zal dat betalen? Reklame zal immers verboden zijn, alhoewel we kunnen uitrekenen dat met reklame het volstaat op 10 reklame uren per dag met 3 reklame minuten per uur, 1000 frank per reklamespot van 30 sekonden te vragen om het volledige station te financiëren en dat is echt niet veel als je weet wat een advertentieblad vraagt voor een éénmalige plaatsing van een bericht van 10 lijnen. Dit loopt al rond de 600 frank en dan moet je zeer goed zoeken om het berichtje te kunnen vinden. Voor een meer serieuzer reklameberichtje van 1/16 of 1/8 pagina betaal je al ettelijke duizenden franken. Daarnaast heb ik even geteld hoeveel lokale handelaars uit mijn woonplaats adverteren in het regionale advertentieblad: 3 van de toch zo'n 200 handelaars die De Haan telt. Dat is ook niet verwonderlijk aangezien dat advertentieblad een veel te grote oplage heeft: het wordt verdeeld in 32 gemeenten, vandaar de relatief hoge kosten. Reklame via lokale zenders zou dus zeker geen adverteerders weglokken van dit advertentieblad maar zou een nieuwe advertentiemark aanspreken die tot nog toe onaangeroerd is gebleven, die van de lokale handelaar, de bakker of b.v. de slager op de hoek. Maar goed, geen reklame, wel een subsudiëring. Dus de gemeenschap betaalt. Oké, maar wie is die gemeenschap? De nationale regering met haar nationaal deficiet of de gemeentebesturen die toch geen 1,5 à 2 miljoen per maand kunnen opzij schuiven, of verwacht min. Willockx soms dat het de medewerkers van de stations zelf de rekeningen zullen betalen? In het laatste geval is het ganse wetsvoorstel een slag in de wind, want hoezeer ik ook voor lokale radio ben wil ik niet eeuwig tijd en geld steken in iets dat iemand anders ten goede komt en helemaal geen bestaanszekerheid oplevert aangezien om de 2 jaar de vergunning ingetrokken kan worden.
En daar sta je dan met je installatie en al je mooie idealen. Zoiets is goed zolang lokale radio illegaal is want dan krijg je nog de kick van iets te doen wat eigenlijk niet mag, en eenmaal alles in de legaliteit beland is, belandt het ganse radiowerk in een routinesfeer en als je er dan zelf niets beter van wordt dan is de lol er al snel vanaf. Een lokaal station oprichten

zonder een adekwate financieringsbron is financiële zelfmoord. Terug naar de vraag Wie zal dat betalen? Min. Willockx stelt dat de 7 grootste agglomeraties samen 50 tot 100 lokale zenders kunnen huisvesten. Dat stelt een maandelijkse geldstroom voor tussen de 75 en 200 miljoen. Deze agglomeraties kunnen dit niet betalen, de meesten staan trouwens op de rand van het faillisement. De nationale regering zie ik ook niet betalen, rest dus de gewestelijke regeringen. Deze zitten echter ook financieël in de klem. Als de Vrije Radio's aldus gefinancieerd dienen te worden dan gaat er minder geld naar kulturele verenigingen, sportverenigingen en alles wat enigszins met de kultuur te maken heeft, (musea, onderwijs e.d.)zodat die dan weleens een nationaal front kunnen gaan vormen tegen de besnoeiingen in hun budget. Trouwens, een pikant detail: elk radiostation moet een borgsom storten tussen de 20.000 en 50,000 frank en moet daarop een jaarlijkse belasting betalen van 3800 tot 9600 frank. De staat zal dan gelden innen die ze zelf zal subsidieëren. Je reinste gekheid: ik geef jou 100 frank maar daarvan moet ik wel 20 frank borg en 5 frank belasting terughebben. Je merkt het misschien: ik ben helemaal niet tevreden met dit wetsontwerp en vrees het ergste voor de toekomst. Veel van de huidige lokale stations kan men bezwaarlijk lokaal noemen behalve dan misschien onwille van hun beperkt zendbereik. De meesten brengen uitsluitens muziekprogramma's zodat van enig lokaal beleid geen sprake is. Kijk, ik kan ook vanuit mijn zolderkamertje voor een 18 uur per dag platen gaan draaien en dit zonder al te veel kosten te maken, maar welke dienst bewijs je dan aan de plaatselijke bewoners, behalve dan dat ze konstant goede muziek uit hun radio krijgen? Begrijp me niet verkeerd: ik ben een voorstander van die muziekstations maar dan op nationale of regionale basis (VEBORA) doch dit heeft niets meer te maken met lokale radio of wijkradio. Deze laatsten moeten er zijn om plaatselijke informatieve nood op te vullen, en dit tref ik bij de meeste stations niet aan. Zij die wel hun beste beentje voorzetten doen alles op vrijwillige basis, iets wat op de lange duur volgens mij onhoudbaar zal blijken. Wil men lokale radio op een serieuze basis doorvoeren, dan zal er nog het een en ander dienen te veranderen, vrees ik.

Jean Claude Tackaert.

Vakantie Overpeinzing

Sinds 1973 brengen wij onze vakantie door in de provincie Zeeland en dat betekent voor een radiofanaat het zich begeven in een waar paradijs. In de 70'er jaren uiteraard i.v.m. de goede ontvangst van de vele zeezenders, nu in 1981 i.v.m. de prima ontvangst van de talrijke engelse lokale BBC en IBA stations zoals Capital Radio London, BBC Radio London, Radio Orwell, LBC, Radio One, Radio Medway etc. Uit België op de FM met goede condities b.v. Radio Maeva, de opvolger van radio Mi Amigo 1979 (vanaf de Magdelena). De bekende jingle, Mi Amigo tijd de juiste tijd is nu omgebouwd tot Maeva tijd de juiste tijd. Laten we nog eens terugkeren naar 1973. Tijdens die vakantie was er een grote verrassing van Adriaan van Landschoot, n.l. Radio Atlantis. Ik herinner me nog dat ik gewapend met een verrekijker de zee aftuurde op zoek naar de Atlantisschuit. Tevergeefs, één dag later wisten we dat Atlantis vanaf de Mi Amigo kwam, en die lag voor Scheveningen, een plaats die zelfs met de beste verrekijker niet te zien is vanuit Zoutelande in Zeeland. 1974: En maar naar de zeezenders luisteren want 31 augustus naderde. Zelfs nog een bandrecorder afgeleverd bij Jan Kees Bruinooge in Vlissingen voor opnamen van de engelstalige Atlantis vanaf de Jeannine; een band waar ik nog steeds met genoegen naar luister. De internationale service van Atlantis was na Big L Radio London in de 60'er jaren het meest dynamische programma vanaf een zendschip. Hoogtepunt in die vakantie was mijn bezoek aan het zendschip de Jeannine, een onvergetelijke heenreis van drie uur, waar ik voor de eerste keer zeeziek werd door het nuttigen van mosselen en de nodige flesjes accijnsvrij bier. De reis maakten we toen met de Jacomine. Die 'wij' waren ook o.a. dertig keurig in het pak gestoken Belgen die ook wel eens het zendschip wilden zien, en van puur enthousiasme bij het zien van elk vissersschip een gat in de lucht sprongen. Ze veronderstelden dat we het zendschip al hadden genaderd. Aan bakboord kon je dan nog de mooie navels van de vele mooie dames op het niet minder mooie Zeeuwse strand zien. Uiteindelijk bereikten we toch nog dit ludieke zendschip en klommen aan boord. 1975: Slecht weer in Zeeland en voor het eerst Capital Radio beluisterd. In de haven van Vlissingen nog even op het dek van de Jeannine rondgelopen. Helaas waren alle deuren dicht gelast.

1976: Niet met vakantie i.v.m. met de geboorte van onze eerste zoon,
1977 en 1978: Een prima minicamping ontdekt in Zoutelande en een goede ontvangst van Radio Mi Amigo.
1979: Radio Mi Amigo van het gelijknamige zendschip is inmiddels Radio Caroline geworden.met toen in juli een goede programmering. Verder natuurlijk de Delmare met de onvergetelijke Tour Flitsen rechtstreeks over genomen van Radio Tour de France. Boodschappen doen in Vlissingen, wachten in de auto op mijn vrouw en even de autoradio aanzetten. Opeens op de 272 meter middengolf een enorme draaggolf en kort daarna de bekende Mi Amigo terug vanaf het zendschip de Magdelena, helaas niet voor lang.
1980: Dezelfde minicamping maar nu met twee zonen. Geen Mi Amigo, geen Delmare, geen Caroline. Nog even met de verrekijker richting Engeland getuurd of de zendmast nog boven de waterspiegel uitstak. Helaas, het was te mistig. Nog wel even Atlantis gehoord, vanaf het Vlaamse vaste land. Toch nog een leuk opstekertje.

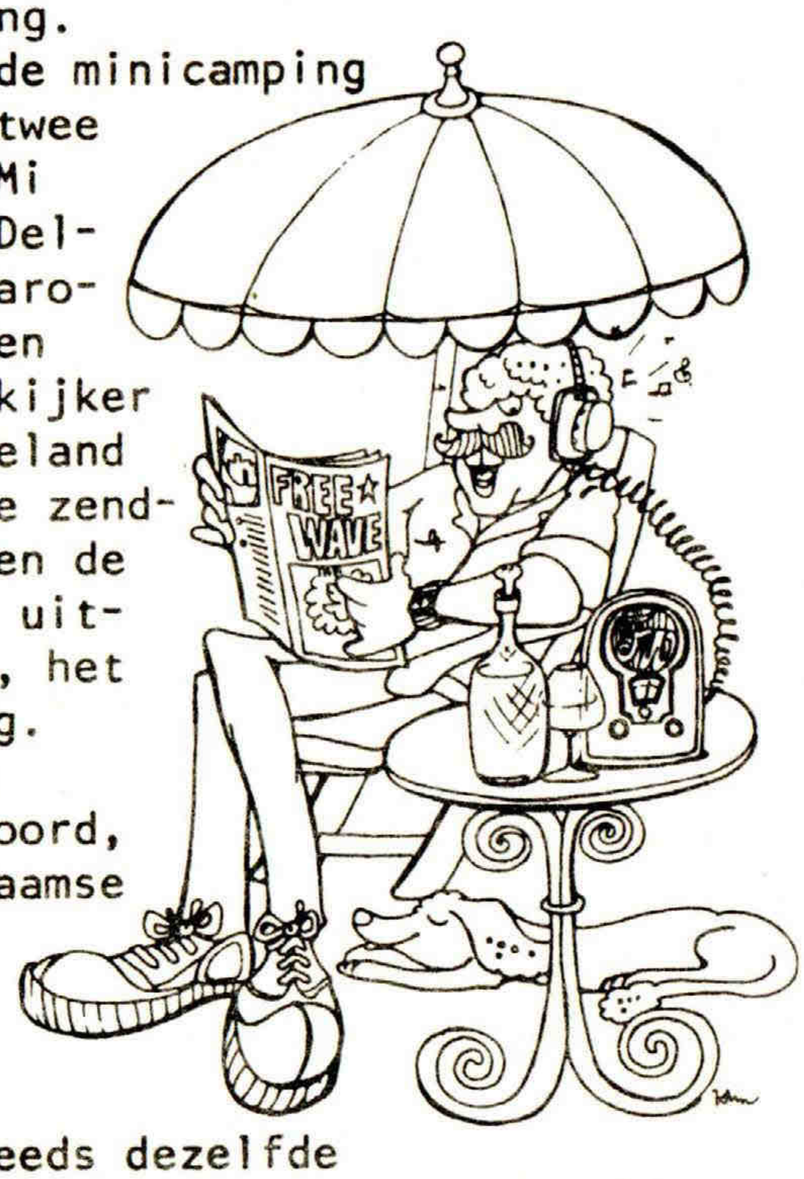

1981: Nog steeds dezelfde camping, maar nu met twee zonen en één dochter. Wel slecht weer, maar de stemming is er goed in. Op het schitterende strand van Zouteland tuur ik in de verte. Niets dan golven en zeemeeuwen. Geen puntje aan de horizon. Caroline laat nog steeds op zich wachten. Geen nood want de radio biedt toch wel enige positieve geluiden. Het meest positieve in de eerste week van de vakantie zou ik de terugkeer willen noemen van Tony Blackburn op Radio London, ja U leest het goed Radio London maar dan wel BBC Local Radio London. Iedere middag van 15.30 uur tot 18.00 uur; met daarin louter goede gouwe ouwe, een gast, de horoscoop, de goed nieuws lijn en veel goede jingles. Uit België met goede condities enkele vrije radio stations. Wel leuk maar toch vrij inhoudsloos. Maar ja, dan zijn er altijd nog twee verschillende AFN programma's op de FM. Good listening De tweede week een knettergoed signaal op 270 meter. 't Was me direkt duidelijk dat het hier een zeezender betrof. Direkt naar Hans in Groningen gebeld voor verhaal. En ja hoor Radio 'Paradijs' op den zeezenderantenne. Helaas niet voor lang door een duidelijke fout van de justitie.
1982: Mijn vrouw heeft helaas het koffiedik net weggegooid. Paul Jan de Haan.

REGIONALE RADIO WIL ZENDTIJD AFDWINGEN.

De stichting Regionale Omroep Rotterdam Rijnmond wil het ministerie van CRM zendtijd afdwingen via een verkorte AROB-procedure. CRM erkent de omroep sinds kort, maar wil met de financiering van de zender wachten tot een nieuwe financieringsregeling goedgekeurd is door de Tweede Kamer. Volgens projektmanager Henk Tiesma kan het nog wel jaren duren, voordat die procedure is afgerond. "Er zijn drie wetswijzigingen voor nodig. Bovendien moet de provincie zich er ook over buigen, omdat die in de nieuwe regeling moet gaan meebetalen". Het dagelijks bestuur van de regionale omroep hoopt nog op een gesprek met de minister van CRM, maar is alvast begonnen met de voorbereiding van een AROB-procedure. Dat moet een verkorte procedure worden, zoals Veronica die in 1975 tegen CRM heeft gevoerd. Uitstel is voor de regionale omroepstichting onaanvaardbaar. Al in 1977 heeft de toenmalige minister van CRM, Van Doorn, Rotterdam een zendmachtiging toegezegd. Bovendien voert het bestuur aan, dat woordvoerders van CRM vlak voor de zomer min of meer hebben beloofd dat er op korte termijn zendtijd zou afkomen. De kwestie van de Rotterdamse omroep sleept al sinds 1968. Het stichtingsbestuur had goede hoop, dat de "lijdensweg" was afgelopen, toen in mei de omroep een akkoord wist te bereiken met de konkurrerende "Streekradio Rotterdam-Rijnmond". Deze rivaal had bij CRM ook een aanvraag ingediend voor een zendmachtiging. "Streekradio" vond, dat de regionale omroep teveel aan de leiband zou gaan lopen van de gemeente Rotterdam. Die vrees werd verstrekt, toen de gemeente in 1978 één miljoen beschikbaar stelde als startkapitaal voor de omroep.

LOKALE COMMERCIELE RADIO IN IERLAND

In Ierland heeft de regering een wet in werking gebracht waarbij de instelling van een Onafhankelijke Lokale Radio Organisatie een feit is geworden en dus ook de opzet van lokale commerciële radio. Men zal nu licenties gaan afgeven aan organisaties die deze vorm van radio willen gaan maken in het land. In tegenstelling tot de IBA in Engeland is het voor de

ILRA in Ierland wel mogelijk om een eigen station te runnen en wel in die gebieden waar geen geschikte personen voor het runnen op eigen risico kunnen worden gevonden. De Ierse regering is ook van plan op te gaan treden tegen de illegale zenders die op grote schaal opereren.

ZEEZENDER-NIEUWS

KORT GEDING RADIO PARADIJS.

Maandag 26 augustus diende om 9.30 uur bij het Amsterdamse gerechtshof het kort geding dat door de Panamese firma Compania Naviera Panlieve SA was aangespannen tegen de Staat der Nederlanden, die op 1 augustus het zendschip Magda Maria naar binnen liet slepen. "De Nederlandse autoriteiten hadden, voor ze tot aktie overgingen tegen de Magda Maria, zich terdege op de hoogte moeten stellen of het wel om een staatloos schip ging, zoals men verondersteld", aldus mr. R. de Jonge uit Utrecht, advocaat van de eigenaar van het schip tegenover de vice-president van de rechtbank mr. E.A. de Kruijff, die de zieke president Borgerhoff-Mulder verving. Medepleiters van de Jonge waren mr. A. Orie, die de volkenrechtelijke kant van de zaak uiteenzette, en mr.P. Maes, met als eis dat de Magda Maria binnen 48 uur na uitspraak op de plek terug zou zijn, waarvan het op 1 augustus was weggehaald. Voor de Nederlandse staat waren landsadvocaat mr. E. Korthals Altes en de Haagse officier van Justitie, mr.R. Schimmel naar Amsterdam gekomen.

Volgens de landsadvocaat was het optreden wel gerechtvaardigd omdat in strijd met internationale verdragen werd gehandeld en Nederlandse belangen in gevaar dreigden te komen. Bovendien wees hij er op dat, volgens hem, de ether al overvol is. Mr. de Jonge zei daar op dat het binnen halen van de Magda Maria: "een politiek gemotiveerde stap om een krakend omroepbestel uitstel van executie te geven". Hij herinnerde er aan dat het Nederlandse omroepbestel is geboren in een tijd dat de techniek, de ether nog tot een schaars goed maakte. Inmiddels stelt de techniek ons echter in staat een veel uitgebreider en veelvuldiger gebruik te maken van de ether.

Toen kwam het probleem van de scheepspapieren aan de orde.
Mr. Korthals Altes zei dat er twijfels bestonden over de nationaliteit van het schip. Toen justitie op 1 augustus de Magda Maria ging enteren, waren er geen scheepspapieren aan boord. Deze kwamen pas veel later tevoorschijn. Uit deze papieren bleek dat het schip zou gaan dienen als expositieruimte voor computerapparatuur. "Wat moet een schip 9 zeemijlen uit de kust als expositieruimte voor computer apparatuur doen?", vroeg hij zich af.
Hieruit trok de landsadvocaat de konklussie dat de Panamese overheid was misleid toen de papieren werden aangevraagd.
De papieren waarop de naam Magda Maria staat dateren van 26 februari, maar toen droeg het schip zélf nog de naam MV Lieve en bij naamswijzigingen vervallen de papieren, zo legde mr. Korthals Altes uit, die uit Panama het bericht had ontvangen dat het schip wel als MV Lieve, maar niet als Magda Maria stond ingeschreven.
Mr. de Jonge verklaarde dat nieuwe papieren waren aangevraagd bij de Panamese consul in Antwerpen. Dat was op het moment dat de overheid ingreep wel degelijk in orde en waren geldig tot 15 augustus.
Dat het zo lang duurde voordat die papieren in orde waren, verweet mr. de Jonge aan de langzaam malende ambtelijke molens in Panama. Mr. Orie betoogde dat de Nederlandse staat geen enkele volkenrechtelijke bevoegdheid bezat om in te grijpen.
Hij beriep zich op de Verdragen van Rome (vrijheid van meningsuiting) en de Verdragen der volle zee. Alleen het land onder wiens vlag een schip vaart, is alleen bevoegd om in te grijpen op zo'n schip. "Onze staat is op de stoel gaan zitten van een andere staat". Verder betoogde hij dat een schip zijn recht niet verliest als het voor anker gaat.
Hij trok een vergelijking met verankerde lichtschepen die ook schip blijven en vond hij het zeer vreemd dat er op 1 augustus ambtenaren van de RCD mee waren gegaan, terwijl de rijkspolitie eigenlijk alleen maar naar de Magda Maria toeging om te kijken of de papieren in orde waren. "Dat getuigt toch van een erg grote voorzienigheid", zei mr. Orie. Mr. Korthals Altes zei op zijn beurt dat Panama allerlei voorschriften en reglemente over telecommunicatie heeft overschreden en dat de Nederlandse ambassadeur in Bonn aan zijn Panamese collega een rekening heeft overhandigd over het optreden van Nederland tegen de Magda Maria.

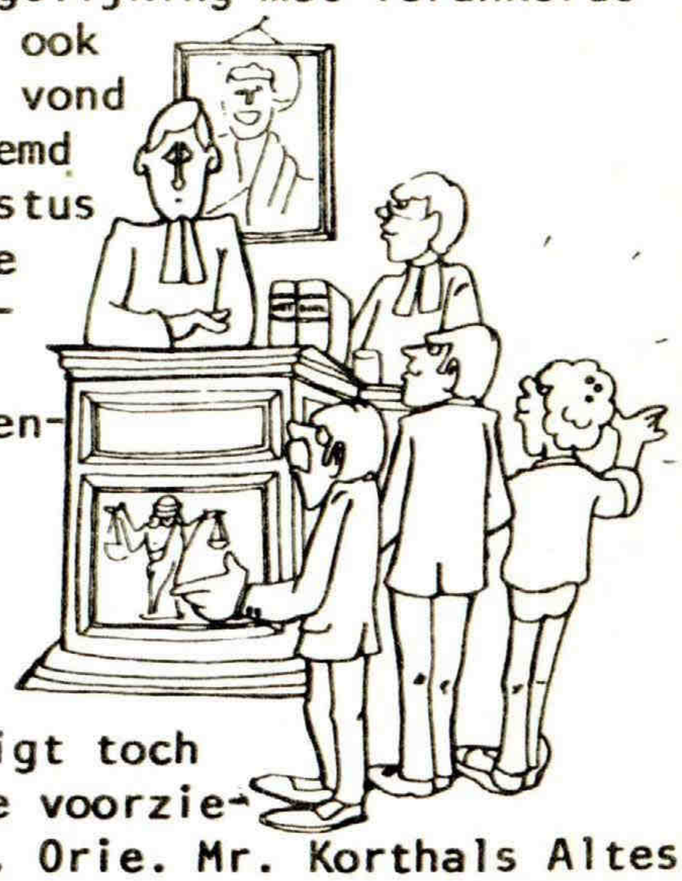

De zitting van 26 augustus eindigde na 3½ uur onder hilariteit. Toen vice-presi-

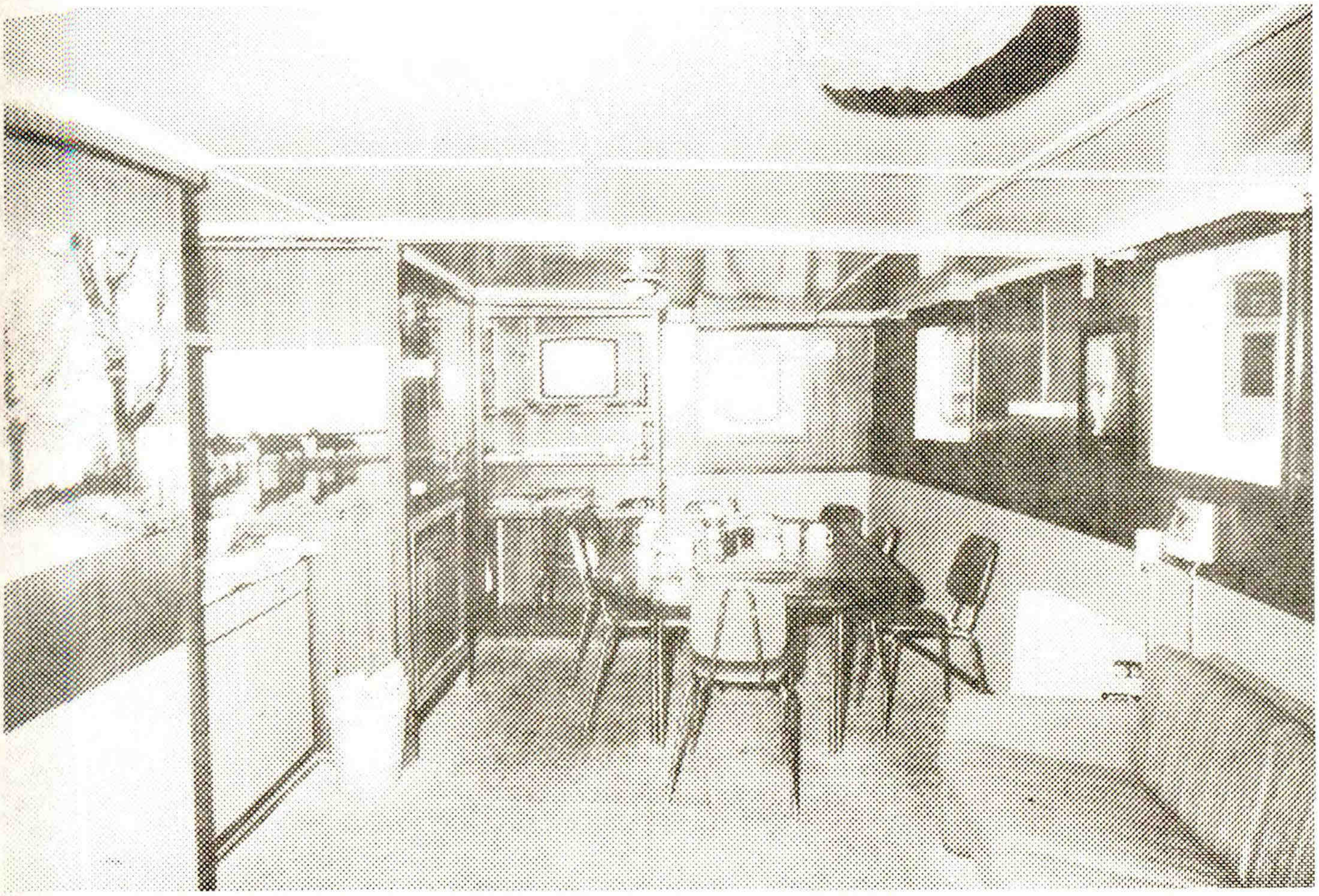

De messroom van de Magda Maria (foto: Theo Dencker).

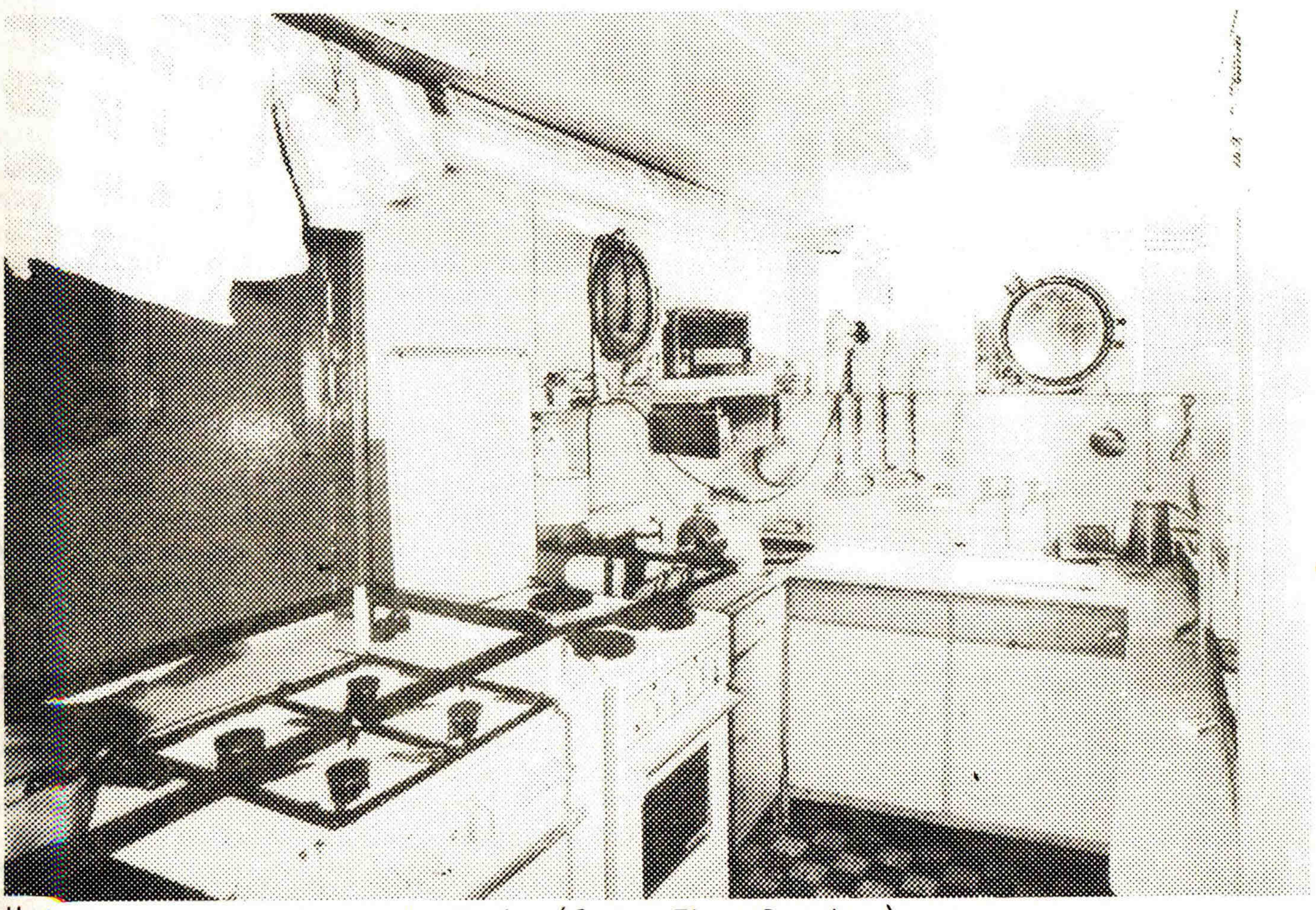

Het kombuis van de Magda Maria (foto: Theo Dencker).

dent mr. de Kruijff vroeg of iemand nog iets te zeggen had, zei mr. de Jonge: "Nou het schip gaat, hoe dan ook, terug meneer de president". Helaas kan dat nog wel enige tijd duren, want op 3 september deed mr. de Kruijff uitspraak in deze zaak. Hij stelde dat deze zaak niet in een kort geding behandeld had mogen worden, omdat het een te ernstige zaak is en het schip moet nog bij de raadkamer van de Haagse rechtbank worden teruggevraagd. Het wetboek van strafvordering geeft geen enkele uitzondering hierop. Dat is als er van willekeur sprake is, als er misbruik van bevoegdheden is gemaakt of als de zaak zo spoedeisend is dat er niet 14 dagen op een behandeling van de raadkamer kan worden gewacht. Van dit alles is volgens mr. de Kruijff niets gebleken. Bovendien hadden de advocaten van de Panamese eigenaar ook alleen maar een beroep gedaan op misbruik van bevoegdheden. Dat zijn juist punten waarover alleen de Raadkamer kan oordelen. Op grond hiervan zag mr. de Kruijff geen mogelijkheid om over de inbeslagname van de Magda Maria te oordelen. De eisers werden veroordeeld om de kosten van het proces, 2000 gulden, te betalen. Panlieve SA zal binnen 14 dagen na de uitspraak, de Raadkamer in Den Haag om teruggave vragen.

Ton van Draanen.

CAROLINE TERUG?

De echte Zeezenderfans hebben reeds lang gemerkt dat er sinds enige weken een pilot-testsignaal met een bepaalde regelmaat is te beluisteren via de 519 meter. Vermoedens bestaan dat deze testen worden uitgezonden vanaf het nieuwe Radio Carolineschip de MV Imagine. Niemand weet echter waar de boot zich op dit moment (3 september) bevind. Uit diverse hoeken mochten we vernemen dat er een schip ten noorden van het Marsdiep ligt (boven Den Helder) en die verdacht veel op een zendschip lijkt. Bij de sluiting van copydatum van dit nummer hebben we het helaas nog niet kunnen nachequen of de vermoedens juist zijn. Wel zijn er al genoeg zaken bekend rondom de return van Radio Caroline. Tom de Munck heeft ook weer de afgelopen weken regelmatig kontakt gehouden met Major Market Radio Sales in New York en andere tipgevers vanuit de Carolineorganisatie. Zo kunnen we nu al melden dat als postadres voor de nieuwe Caroline het adres van Major Market Radio Sales, Madison Avenue in New York zal worden gebruikt en dat het volledig adres regelmatig in de uitzendingen zal worden genoemd. Het zendschip MV Imagine is 96 meter lang en staat geregistreerd in Liberia en de tender (die groter is dan de oude Mi Amigo) staat in Panama geregistreerd en zal vanuit Spanje het zendschip bevoorraden. Er staat een 50 KW zender aan boord, die is aangekocht in Los Angeles van het merk Continental Electronics. De zender is in Amerika uitgetest, is een middengolfzender die ook FM gemoduleerd kan worden. Dit houdt in dat er een betere brandstofspreiding mogelijk is, hetgeen de ontvangstmogelijkheden vebeterd. Naast deze zender komt er ook nog een kortegolfzender die worldwide te ontvangen zal zijn. Ook komt er nog een apparte FM-zender op de Imagine, waarmee Zuid-Engeland wordt bereikt. De zendmast heeft de hoogte van 80 meter en is de langste die ooit aan boord van een zendschip heeft gestaan.
Het Loving Awernessidee achter Caroline zal in de programmering door worden gezet en tevens zal er een aktie op touw worden gezet voor een charitatief doel. Welke is nog niet bekend. Ook zal er nieuws worden verzorgd in de programma's. De organisatie achter Caroline liet ons weten dat er voorlopig geen religieuse programma's zullen worden opgenomen in de programmering, daar er financieel nog geen behoefte bestaat. Er schijnen 12 internationale kontrakten tè zijn afgesloten ondermeer met 2 internationale tijdschriften en verder o.a. met een internationaal hotelketen. Het investeringsgeld tot nu toe is ruim 1 miljoen Engelse Ponden. De bevoorrading zal, volgens de organisatie vanuit Spanje gaan geschieden, terwijl er zoals bekend genoeg andere sluipwegen zijn om het zendschip sneller en goedkoper te voorzien van de nodige zaken. Ronan O'Rahilly zal de managing-director van Caroline worden, Paul Collins van Major Market Radio Sales krijgt de funktie van manager sales department, Rob Eden wordt commercial director England, Peter Chicago wordt hoofdtechnicus. Dan zal de programmaleiding in handen komen van een oude rot in het vak en wel Johnny Walker, die reeds in de 60'er jaren aktief was op de zee en wel via Swinging Radio England en Radio Caroline.
Na maart 1968 ging hij werken voor Radio One, alwaar hij vele malen door de luisteraars werd uitgeroepen als de populairste deejay van Engeland. Ook vertoefde hij gedurende 2 perioden bij Radio Luxemburg en halverwege de 70'er jaren zòcht hij zijn geluk in Amerika, alwaar hij ondermeer werkte voor het station KSAN in San Francisco. Nu komt hij dus weer terug op zijn oude nest. Trouwens de meeste andere deejays hebben reeds eer-

der voor Caroline gewerkt. Hun namen: Tom Hardy, Stevie Gordon, Stephen Bishop, en Mike Stevens. Verder zal de wereldberoemde discjockey Wolfman Jack van maandag t/m zaterdag te horen zijn tussen 5 en 6 uur 's avonds met getapte programma's. Ook zal de vrouwelijke deejay Vincenta programma's voor Caroline opnemen. Zij heeft gewerkt bij KSAN in Amerika. Aan boord van de MV Imagine is ruimte voor 25 bemanningsleden en het heeft 3 generatoren aan boord met een gezamenlijk vermogen van 200 KW.

Als alles meezit zal Radio Caroline op zaterdag 26 september met uitzendingen beginnen. Om 12 uur wordt het openingsuur gepresenteerd door Johnny Walker. Laten we hopen dat Caroline inderdaad op 26 september begint. De organisatie heeft al meer gezegd dat ze zouden beginnen, maar tot nu toe is er nog niets gehoord.

Ook zijn er alweer tegenstrijdige berichten. Het ene zegt dat de Imagine aan het testen is voor de kust van Afrika andere zeggen dat het schip in een haven in Ierland ligt. We moeten maar gewoon afwachten, wanneer het station officieel in de lucht komt. Hans Knot.

Rtv Piraten Amsterdam

Vanaf deze maand extra aandacht voor de Amsterdamse radio en tv piraten. Mochten er dus nog stations uit Amsterdam en omgeving zijn die de nodige informatie aan ons kwijt willen, stuur dan even een briefje naar Postbus 339, 1180 AH Amstelveen. Amsterdam kent momenteel 27 tv-piraten, hier volgt een lijst met de naam van het station en de frequentie waarop wordt uitgezonden. NED.1: TVA, Legaal, Odyssey, City 1 en Mokum TV. Ned.2: Sincliar, Edison en City 2. BRT1: Early Bird, D.O.P. en Luna. BRT2: Galactica en Decibel. DUITSLAND1: S.O.S., King's TV, M.T.V, Gemini en Nova TV. DUITSLAND2: Enterprise, W.Y.Z., Omega en Amstel. DUITSLAND3:VTA/ Randstad, Einstein, P.K.P., Trans American, Telestad/Simpel TV.

Op vrijdag 28 augustus volgde na de uitzending van W.Y.Z op Duitsland2 een testuitzending van een nieuw station onder de naam TRANSVISIE TV waarin werd verteld dat men binnenkort met een volledig programma gaat komen. We wachten af. Nadat de zender Omega TV twee keer binnen een week door de RCD in beslag was genomen, zond dit station op zaterdag 29 augustus voor het eerst geen pornofilm uit, maar een oude speelfilm met Jerry Lewis. Na afloop van deze uitzending kwam Enterprise Tv nog even in de lucht en draaide toen toch nog maar een pornofilm.
Na een vermoedelijke RCD controle, besloot Decibel Tv haar uitzending van vrijdag 28 augustus te verplaatsen naar 30 augustus. Op deze zondag had RTV Nova in haar rubriek "Amsterdam Lokaal" een interview met Luuk Schimmelpennick van het witkar projekt. Het interview werd gehouden door Luuk Hasselman, die met Schimmelpennick in een witkar zat. Helaas werd deze uitzending gestoord door een andere piraat. Op 29 augustus was er geen uitzending van Mokum TV, maar was op een vreemde manier TVA in de lucht. Een veelvuldig verschijnsel bij de Amsterdamse tv-piraten is de laatste tijd het herhalen van speelfilms. Dit vermoedelijk door de inbeslagname van videofilms, enige tijd geleden door de politie bij diverse filmverhuurbedrijven.

Tot zover tv, nu over naar de radio. Op zondag 16 augustus om tien minuten voor één kreeg Radio Nova zendproblemen en besloot met om de uitzendingen voor die dag maar te stoppen, dit om storing te voorkomen. Op zondag 6 september was Radio Nova weer terug op de 96,4 mHz. Het roer van het station is totaal omgegooid, omdat o.a. Peter van der Holst besloten heeft van Nova naar Decibel te gaan. Radio Nova is nu een "Gouwe Ouwe station" geworden onder leiding van Herman de Graaf. Een duidelijk verbetering voor de luisteraars die het disco-geweld zat zijn op de radio. Diezelfde zondag (16 augustus) kwam Radio Decibel terug op haar nieuwe frequentie 97 mHz en haalde de RCD in Amsterdam drie stations uit de lucht. Twee in Amsterdam Noord en in zuid Disco Radio Action, een station dat sinds kort weer op de kabel te beluisteren was via de 98,4 mHz. Zaterdag 29 augustus werden de programma's van Decibel doorlopend gestoord door iemand die waarschijnlijk zelf gestoord is. Dat piraten in Amsterdam wel goed met elkaar kunnen samenwerken werd die zondag daarop bewezen door Radio Nova en Radio Exclusief die achter elkaar een uitzending verzorgde via de 96,6 mHz, waarbij Exclusief diverse malen reklame maakte voor de hoofdfilm van Nova TV van die avond, Frency van Alfred Hitchcock. Radio Unique heeft haar vrijdagochtend programmering laten vallen. Hiervoor in de plaats wordt nu op zaterdagmiddag nonstop muziek uitgezonden, jammer dat we hierdoor de uitstekende programma's van Hofstad Radio moeten missen, die de laatste weken via de 102,4 mHz op zaterdagmiddag te beluisteren waren. Bij Hofstad Radio is trouwens vanaf 31

augustus iedere middag van 12 tot 1 uur Will Luikinga te horen. Het ligt in de bedoeling dat Will ook programma's voor Radio Unique gaat maken. Tot zover de situatie in Amsterdam, tot over drie weken. Wouter Bekkering.

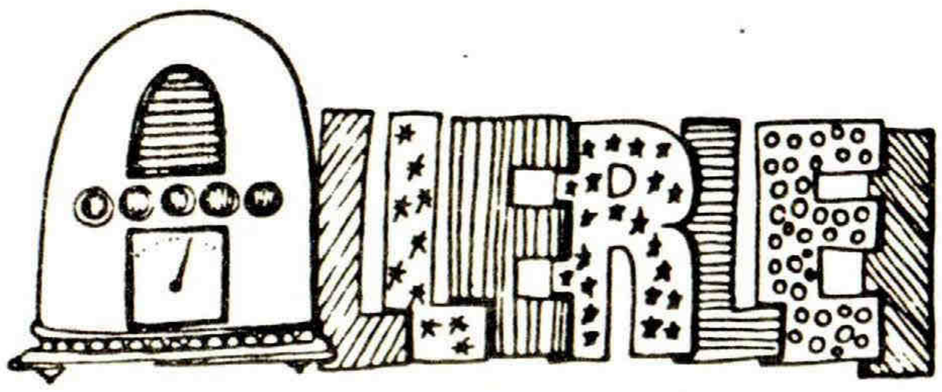

KIJK- EN LUISTERGELDEN BELGIE.

Er zijn voor het jaar 1982 nieuwe kijk- en luistergelden vastgesteld voor België. Voor een radio zal in de toekomst nu 648 fr betaald worden, voor een zwart-wit t.v. 2448 fr. en 3816 fr. voor een kleuren t.v. Deze bedragen gelden voor een heel jaar.

ITV START COMMERCIELE TELETEXT.

Het eerste commerciële teletextsysteem ter wereld zal binnenkort in gebruik worden genomen door de Britse ITV. In de teletext zal naast de gebruikelijke informatie ook reklame worden opgenomen. Momenteel kunnen 180.000 kijkers in Engeland het Teletextsysteem ontvangen. Voor de opbouw van het commerciële systeem zal de ITV 30 miljoen gulden investeren met de hoop dat men omstreeks 1985 drie miljoen kijkers kan bedienen met de uitzendingen. Men verwacht een jaarlijkse omzet van zo'n 32 miljoen gulden per jaar te maken bij volledig gebruik van de commerciële Teletext.

KORRESPONDENTENGELD BRT NIEUWSDIENST OP.

Het gehele budget voor het jaar 1981 voor de buitenlandse korrespondenten van het BRT nieuws is geheel opgebruikt. Door verscheidene faktoren, waaronder het optrekken van de vergoedingen zit men nu muurvast. Een woordvoerder van de nieuwsdienst meldde desgevraagd dat men hoopte op een bijkrediet in de loop van de maand september. Tot nader bericht wordt er kalm aan omgesprongen met de berichtgeving van de betreffende korrespondenten en worden ze dan alleen ingeschakeld als het uiterste noodzaak betreft. Achteraf blijkt men bij de Nieuwsdienst de gelden voor 1981 al te hebben aangesproken in 1980 om op die manier de achterstallige posten te kunnen betalen.

AKTUALITEITEN UIT VPRO STUDIO IN AMSTERDAM

Vanuit een gehuurde ruimte in het voormalige Binnengasthuis in Amsterdam zal de VPRO-televisie in het komende seizoen een wekelijkse aktualiteiten rubriek gaan uitzenden. Het programma, dat vooral op jonge kijkers gericht zal zijn, krijgt waarschijnlijk de naam "BG-TV", waarbij de letters B en G betrekking hebben op Binnengasthuis. Eindredakteur van het nieuwe programma, waarmee op 18 oktober een begin wordt gemaakt, is Emile Fallaux. Hij presenteert "BG-TV" afwisselend met Rob Klaasman, Jan Eilander en Hanneke Kappen (inderdaad, Hanneke van Stampij).

AMERIKANEN ONTEVREDEN OVER HUN DAGBLADEN.

Iets meer dan 53% van de Amerikanen is van mening dat grote nieuwsorganisaties in hun land nogal eens nieuws doodzwijgen dat doorgegeven zou moeten worden. 59% onderschrijft de klacht dat verslaggevers van grote nieuwsorganisaties dikwijls meer hun eigen mening dan voldoende feiten geven. Bijna de helft van de Amerikanen (46%) valt het liefst terug op de televisie voor het uitleggen van nieuws dat moeilijk of ingewikkeld is. 17% zoekt zijn toevlucht in dat geval bij de dagbladen. Percentages zijn ontleend aan een opinieonderzoek van de Washington Post, die hiervoor te rade ging bij 1412 Amerikanen. Ander resultaat van de enquête is: 63% van de Amerikanen vindt dat de media veelvuldig het privéleven van individuele burgers binnendringen.

Het maken van jingles is een kunst op zich....

Je kunt natuurlijk proberen je eigen jingles te maken, je kunt je ook een jingle-plaat aanschaffen van de een of andere firma, maar ja, die worden al zoveel gebruikt . . .
Zijn er dan nog meer mogelijkheden om aan een kwalitatief hoogstaande en ook origineel klinkende jingle te komen? Wij dachten van wel! Wij zijn een kleine firma gespecialiseerd in het maken van jingles en commercials. En dat is te horen ook! In eigen beheer in professionele 24-spoors studio's opgenomen geluidsproducties voor een ongekend lage prijs!
Dat is ons handelsmerk, en dat willen we graag bewijzen ook! Gesproken of gezongen jingles, commercials en alle verdere denkbare producties, ZOO-sound recording heeft ze voor je . . . of ze bestaan niet! Voor meer informatie: ZOO-sound recording studio, Postbus 4265, 1009 AG Amsterdam. Bellen kan ook: 020 - 25 04 27. Tot horens . . .

ZOO-sound recording studio

CHRIS MOORE

SIMON DEE

TOM LODGE

Zeezenders Toen

Door Hans Knot

Zoals de meeste aspekten van het projekt, was ook uitgebreid advies gevraagd om een gunstige ligplaats. Dus voor anker in internationaal water, maar wel zo dat het scheepvaartverkeer niet zou worden gestoord. Ook was voor de ankerplaats gekozen daar men voor bevoorrading een niet al te lange tocht zou moeten maken. De historische haven en de uitstekende faciliteiten van Harwich zouden zeer zeker aan de eisen kunnen voldoen. Gedurende de 12 voorafgaande maanden was er een uitgebreid onderzoek geweest omtrent de geschikste golflengte, zonder kans op interferentie bij andere stations of kuststations e.d. .De keuze viel tenslotte op de 197 meter ofwel de 199 meter om het geheel beter te kunnen laten rijmen in de jingels (Caroline Sounds Fine On One Nine Nine .

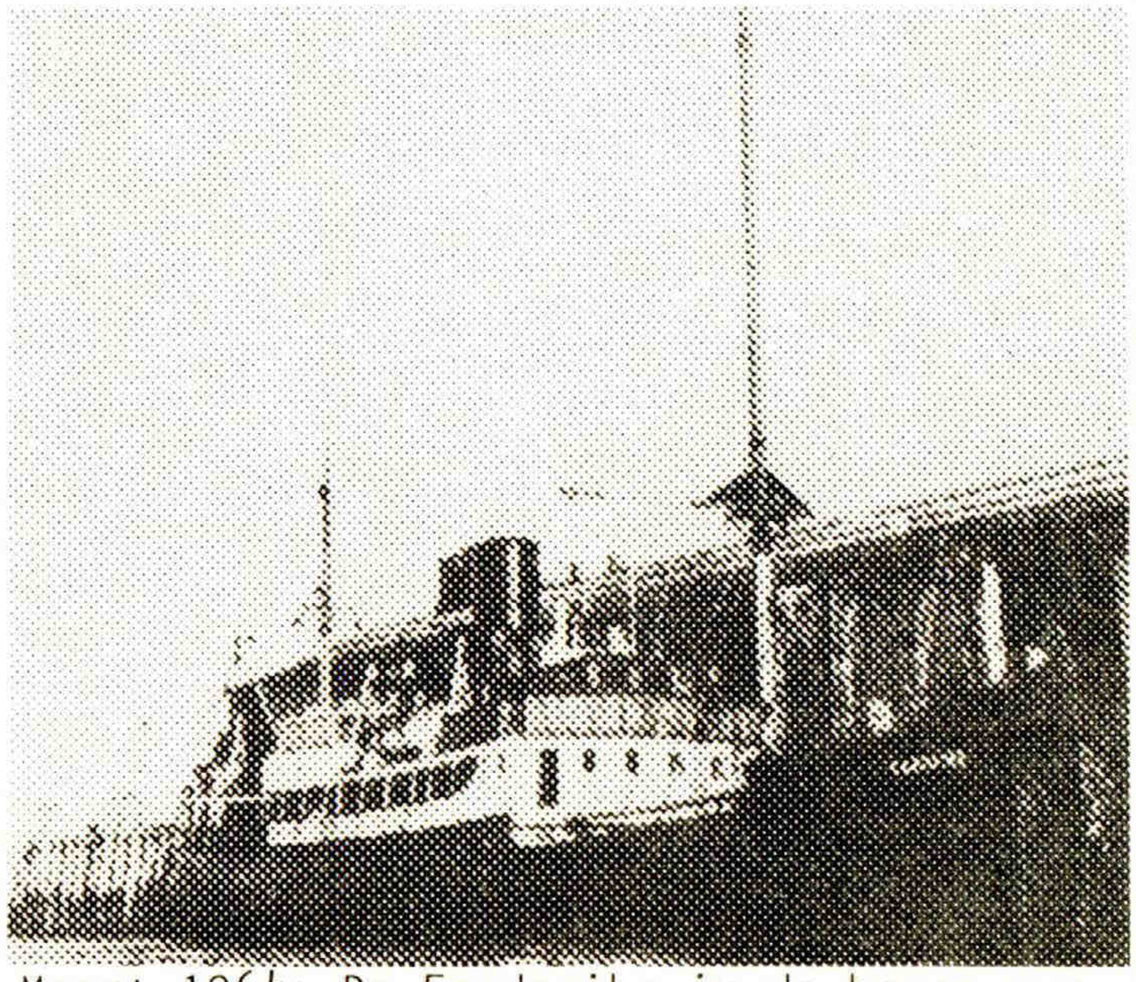

Maart 1964: De Frederika in de haven van Greenore in Ierland.

Zoals verteld verankerde kapitein Boeker de Frederika op 27 maart en leverde het commando over aan kapitein George E MacKay (een 50 jarige kapitein afkomstig uit Leichester). George vond zijn nieuwe taak nogal plechtig en hij besloot daarom ook altijd in een prachtige kapiteinsuitrusting te verschijnen. De technici aan boord waren ondertussen druk doende om de laatste voorzieningen te treffen in de zendruimte en de studio's. De deejays aan boord waren zeer zenuwachtig hun programma's aan boord voor te bereiden en in Ronan's kantoor in London stond de radio al afgestemd op de 197 meter. Het nieuws omtrent het zendschip had zich al enigszins verspreid en de mensen aan land hadden zoal de nodige vragen: Hoe zal het gaan klinken? Zal de ontvangstkwaliteit goed zijn? Voor al deze vragen zou er spoedig een antwoord komen en de start van het station zou voor Ronan betekenen dat een droom verwezenlijkt zou worden. Het moment van de grote waarheid was zeer nabij gekomen.
Het grote moment kwam excact om 5 minuten voor middernacht op 27 maart. Het signaal van radio Caroline werd uitgestuurd op 1495 kHz ofwel de 201 meter en het was Jimmy Mc. Griff die het nummer 'Around

Midnight' ten gehore bracht. Om 12 uur de volgende dag, eerste paasdag, startte de allereerste reguliere uitzending op 1520 kHz (197 meter). Chris Moore zat in de presentatiestoel en de allereerste plaat die hij draaide was 'Can't bye me love' van de Beatles. De uitzenduren liepen van 6 in de ochtend tot 6 in de avond.Door regeringswoordvoerders werd binnen de 2 dagen geclaimed dat het station interfereerde op de kuststations en communicatiekanalen voor reddingsboten. De minister voor Postzaken verzocht de regering van Panama, in welk land de Frederika was geregistreerd, de vlag in te trekken. Chris Moore antwoordde op de geruchten en verklaringen: 'Radio Caroline is de laatste die levens in gevaar wenst te brengen, onze hoofdzender kan in geval van noodsituaties ten alle tijde worden ingezet. We zenden uit in de officiële radioband en ons doel is het amuseren van het luisterpubliek'. De radiotelefoonverbinding naar het schip werd door de PTT geblokkeerd. Dit alles was echter niét genoeg om de luisteraars te weerschikken brieven te schrijven naar Radio Caroline. Na 4 dagen van uitzendingen waren er reeds 300 brieven gearriveerd op het postkantoor in Harwich en duizenden anderen stonden in postzakken in het hoofdpostkantoor te Londen. Op 7 april '64 trok de Panamese regering de registratie van de vlag van de Frederika in en werden de belangrijkste reklamebureaus in Engeland door de regering geadviseerd de zeezender te boycotten. De Frederika lichtte haar anker om 1 mijl verder in de richting van de kust op te stomen om zodoende het scheepvaartverkeer in nog mindere mate te storen. Ondanks de vele dreigementen van de autoriteiten gebeurde er niets en het aantal luisteraars steeg met sprongen zodat overmijdelijke zendtijduitbreiding niet uitbleef. In eerste instantie werden de programmauren verlengd tot 10 uur in de avond, waarna de tijd weer werd teruggebracht van 6 tot 6 uur met nog eens drie uur van middernacht tot 3 uur in de ochtend.Gedurende de eerste uitzenddagen verscheen een grote armada van kleine jachtjes en zeilboten rondom de Frederika met allemaal nieuwsgierige luisteraars aan boord. Op 9 april meldde de London Evening Standard dat Caroline meer als 20.000 brieven' had ontvangen en de potentiële adverteerder zag dat er rijke bloeikansen waren voor het nieuwe station. De Post-Master General, Reginals Bevins, had inmiddels ook al de grote platenmaatschappijen gemeld dat zij het station moesten boycotten. In het 'House of Parlament' stelde de conservatieve afgevaardigde Paul Williams, vragen over Caroline aan Bevins. Williams vroeg zich af in hoeverre Radio Caroline kwaad veroorzaakte. Bevins maakte melding van de eerder genoemde interferentieproblemen en kwam tevens met de mededeling dat de engelse regering de landen verenigd in de Raad van Europa, zou verzoeken het station te 'bannen'. Ook werden er door de afgevaardigde Herbert Butcher vragen gesteld omtrent eventuele invoering van reklamezendtijd via de BBC zenders, om op die manier in de toekomst te kunnen concurreren tegen Radio Caroline. Bevins vond het niet noodzakelijk deze vragen te beantwoorden. Op de dag van de behandeling van de vragen in het Parlement werd de eerste aktie voor Vrije Radio door de luisteraars georganiseerd. Wendy Bruce en Pat Cunningham demonstreerden bij een BBC zender in Wratham (Kent). Op hun protestborden stond: 'Hands off Caroline'.Speciaal voor deze aktie van de Radio Caroline Defence League opgericht. De eerste commercial op Caroline was te horen op 1 mei en wel voor Woburn Abbey, een windhondenrace. De Duke of Bedford, die de organisatie in handen had, meldde na de race dat zo'n 4500 mensen waren komen kijken, ondanks de zeer slechte weersomstandigheden. Een opiniepeiling medio april wees uit dat 7 miljoen van de 20 miljoen potentiële luisteraars reeds naar het station hadden geluisterd in de twee eerste weken van uitzending. Medio april 1964 maakte de Engelse Post Office bekend dat alle Radio Caroline luisteraars in principe wettelijk strafbaar waren en wel volgens de Wireless Telegraphy Act van 1949. Een woordvoerder verklaarde echter dat niet gemakkelijk zou kunnen worden opgetreden tegen overtreders, daar men toevallig de frequentie van Radio Caroline op de radio had staan en niet met opzet naar het station was gaan luisteren. De vertegenwoordiger van de Post Office meldde aan Bernard Jordan van de Daily Mail dat de enige methode tot het stoppen van Radio Caroline het afschieten van een torpedo zou kunnen zijn.
Bernard Jordan ging zelfs nog een stapje verder en nam Athur Carrington mee naar het zendschip om inderdaad uit te zoeken of de beweringen over de stotingen veroorzaakt door Radio Caroline juist waren. Samen gingen ze met meetapparatuur de zendruimte in en na 20 minuten kon Arthur hem overtuigen dat van alle beweringen niets waar bleek te zijn. De onderlinge competitie tussen de beide zenders Caroline en Atlanta ging ondertussen rustig door en de kranten stonden bol van de berichten over een te verwachten Boarding Party en andere onderlinge twisten tussen de stations.

(wordt vervolgd)

Ton van Draanen in gesprek met.....

Peter Koelewijn

Peter Koelewijn werd in 1941 in Eindhoven geboren en wordt de vader van de Nederlandse Rock en Roll genoemd. Een veelzijdig artiest die Nederland in 1960 plat kreeg met "Kom van dat dak af".

Op de avond van de persvoorstelling van het Veronica tv-programma "Heroes of Rock and Roll" op 3 juli had ik een gesprek met Peter. Niet zo zeer over zijn muziek, maar over zijn ervaring met de radio vanaf het begin van zijn karrière.
Ton: Waren er in 1960 al pluggers?
Peter: Welnee, er waren drie of vier mensen die hun diensten verleenden aan de radio-medewerkers. Dat ging op een keurige manier. "Tijd voor Teenagers" van de VARA was het enige popprogramma op de radio. Dat werd samengesteld door Co de Kloet en gepresenteerd door Dick Duster. Later werd de presentatie door Herman Stok overgenomen. In dat programma werd Kom van dat dak af in 1960 op een grandioze manier gelanceerd. Aan het begin werd het gedraaid, halverwege volgde een interview met mij en aan het einde werd de plaat nog eens gedraaid. Ik wist niet was ik hoorde, te gek was dat.
Binnen zeer korte tijd werden er 100.000 exemplaren van verkocht
Ton: Heeft de komst van Radio Veronica in 1960 invloed gehad op jou sukses?
Peter: Toen Veronica begon werden mijn platen nog niet gedraaid. Ze draaiden geen Rock en Roll maar rustige muziek. Toen ze meer populaire muziek gingen draaien, was de eerste periode van Peter en zijn Rockets al voorbij.
Zo rond 1964 ging ik me meer met produktie werk bezig houden. Ik heb een heleboel flops en een heleboel hits gemaakt met diverse artiesten.
In 1971 bracht ik een nieuwe versie van Kom van dat dak af uit, dat wederom een grote hit werd. Daarna kwamen Mij oh mij, Lonnie, de Wolf, Robbie, Veronica Sorry en nog een paar.
Ton: Je was in die tijd ook discjockey op Radio Luxemburg.
Hoe ben je daar terecht gekomen?
Peter: Ik kende wat mensen van Luxemburg die met een drive-in show wilden beginnen. Ze vroegen of ik eens wilde komen kijken. Ze wilden die drive-in show met Armand gaan doen. Ik kwam die eerste avond kijken en ja, Armand heeft veel kwaliteiten maar een discjockey is hij zeker niet. Toen vroeg een van de Luxemburg jongens of ik het ook eens wilde proberen. Mij ging het beter af dan Armand en ze vroegen of ik die drive-in shows wilde blijven doen. Een paar weken daarna stopte Guus Jansen Jr. met de Radio Luxemburg hitparade en ze vroegen of ik dat wilde overnemen. Ik werd al gauw de populairste discjockey van de Nederlandse service, maar dat was niet zo moeilijk, want als je een hitparade presenteert met alle populaire platen, dan ben je gauw de populairste discjockey.
Ton: Waarom ben je gestopt bij Luxemburg?
Peter: Ik moest daar altijd voor naar Brussel en dat werd op gegeven moment te veel, omdat ik me steeds meer met platen produceren ging bezighouden. Daarbij komt nog dat de Nederlandse service steeds meer zendtijd moest afstaan aan de Duitse service die commercieel beter draaide.
Ton: Heeft het verdwijnen van de zeezenders in 1974 invloed gehad op de verkoop van je platenprodukties?
Peter: Het werd moeilijker om je platen onder de aandacht van het publiek te krijgen, maar dat is ook logisch.
Hoe meer promotie mogelijkheden je weg neemt, hoe moeilijker het wordt.
Alles werd geconcentreerd op Hilversum 3 met allemaal verschillende zuilen en discjockeys. Die mogen maar een paar uur per week vullen waarin zij zich willen manifesteren en, bij wijze van spreken, alleen maar de wereldhits draaien.

Veronica en Noordzee hadden een horizontale programmering en iedere discjockey had zo'n 14 uur zendtijd per week.
Je begrijpt dat die totaal anders bezig waren. Het interesseerde hun niet of ze zo nu en dan eens een Nederlandse produktie moesten draaien waar ze geen bal aan vonden. Na het verdwijnen van de zeezenders is de situatie er niet beter op geworden. Na het invoeren van de zenderkleuring werd het helemaal een ramp.

Gelukkig zijn er omroepen zoals NCRV, TROS en AVRO die vinden dat het Nationale produkt veel steun behoeft en dat ook geven. Ik vind het heel triest dat de VARA en KRO het wat dat betreft laten afweten. Ik vraag me ook af waar die jongens mee bezig zijn. Een boerenlul uit Oklahoma die drie akkoorden kan spelen wordt

PETER KOELEWIJN IN 1959.

met gejuich binnen gehaald en wij moeten minstens een wereldnummer maken willen we door hun ook een keer gedraaid worden.

Weet je wat de pest is, er is geen concurrentie meer. Toen Veronica en Noordzee er nog waren had Hilversum 3 gezonde concurrentie en werd er totaal anders gedacht. Nu kan iedere discjockey op Hilversum 3 doen en laten wat hij wil, want er is toch geen alternatief voor de luisteraars. Hilversum 1 is ook om te huilen. De mensen gaan niet de hele dag aan de knop draaien om goede programma's te zoeken. Een duidelijk voorbeeld waarom het met Hilversum 3 toch aardig mis is, is de opkomst van de piraten.
Als Hilversum 3 voorzag in een behoefte voor het Nederlandse publiek, zouden die piraten nooit een kans hebben gehad.
Volgens mij is er behoefte aan nog een popzender, misschien wel twee.
Ik denk ook dat de tijd rijp is voor een nieuwe zeezender, waarom niet? Twee jaar geleden vond ik dat niet, maar nu wel.
Ton: Zullen de piraten aan populariteit winnen. Vooral nu maatschappijen steeds meer platen aan de piraten sturen?
Peter: Een hoop Nederlandstalige artiesten krijgt een kans door de piraten en dat merk je dan weer in de hitparade. Ik vind het trouwens al een frappante zaak dat de TROS een Piraten Top 5 uitzendt en dat is dan weer goed voor de populariteit van de piraten.
Ton: Wat zijn je toekomstplannen.
Peter: Ik ga door met Peter en zijn Rockets en ga weer een LP maken in de trant van "Het beste in mij is niet goed genoeg voor jou". Veel produceren voor mijn artiesten en voor de rest zie ik wel.

Ton van Draanen.

Eén van de twee self-supporting studio's van Radio Clyde 261

Independant Local Radio

Denk eens goed na, Wat is van Schotse afkomst, zeven jaar oud en nog steeds in de groei? Moeilijke vraag om te beantwoorden denken we. Wel het betreft Radio Clyde uit Glasgow in Schotland, het eerste IBA station welke in de lucht kwam buiten het Londen gebied. Voor Radio Clyde begon het allemaal op het randje van 1973 en wel op 31 december. Zoals elk ander IBA station moet Radio Clyde gebruik maken van de technische middelen die door de IBA verhuurd worden voor telkens perioden van 3 jaar, waarna het kontrakt afhankelijk van de IBA beoordelingsrapporten verlengd kan worden. De uitzendingen van Radio Clyde worden uitgestraald via een twee kilowatt zender op de middengolf en wel op de 1150 kHz (261 meter) en via een FM stereo zender op 95 mHz. De middengolfzender wordt 's avonds in vermogen teruggedraaid om storingen te voorkomen met andere stations.

HET SUCCESVERHAAL

De sleutel tot het succes van Radio Clyde ligt vooral in de betrokkenheid van de Schotse bevolking bij die projekten die een typische Schotse aangelegenheid zijn. De BBC wordt nog altijd als een puur Engelse aangelegenheid beschouwd en de Schotten ruilden dan ook snel na 31 december 1973 Radio One in voor Radio Clyde, getuige het feit dat liefst 44% van de luisteraars in het ontvangstgebied alléén naar Radio Clyde luistert. De overige 56% luistert of naar Radio Schotland local BBC of naar Radio One/Four.
Aan het einde van het eerste boekjaar kon radio Clyde reeds dividend uitkeren aan de aandeelhouders, de investeringen waren geheel terugverdiend, een resultaat die nadien door geen ander IBA stations is herhaald. Ook kon in dit eerste jaar al een eindejaarsbonus worden uitbetaald aan het personeel van het station en was men tevens in staat een aantal Schotse festivals te financiëren. Gezien het grote succes van Radio Clyde heeft men een groot aantal nieuwe projekten op poten staan. Eén ervan is het zoeken naar een nieuw studiokomplex waar vier miljoen gulden voor beschikbaar is. Radio Clyde brengt ook iedere week een soort van radiogids uit genaamd de 'Radio Clyde Guide' en voor het buitengebeuren heeft men de beschikking over een enorme truck met trailer met o.a. een 46 sporenrecorder. Als belangrijkste doel stellen de medewerkers van Radio Clyde altijd waakzaam te zijn over de kwaliteit en de inhoud van de programma's. Stilstaan op een bepaald niveau ziet men als een achteruitgang.

DE FORMULE

De uitgangspunten van de BBC en Radio Clyde zijn eigenlijk gelijk nl: het informeren, onderrichten en onderhouden. Objektief zijn en goed uitgebalanceerde programma's bieden. Een verschil tussen de BBC en radio Clyde vindt men in de bekostiging b.v. de BBC teert op de luister- en kijkgelden, terwijl Radio Clyde haar programma's kosteloos aan de luisteraars kan aanbieden. Dit laatste is natuurlijk mogelijk door de opbrengsten van de reklameboodschappen. Nog een verschil, de BBC kan haar boodschap aan de luisteraars kwijt via liefst vier nationale en vele lokale zenders. Radio Clyde heeft slechts één programma om haar boodschap te brengen. Opvallend is het luisterpercentage van 44% voor Clyde tegenover de 33% van Radio One als typisch muziekstation. Deze laatste hoeft geen informatieve en culturele programma's te brengen. Clyde is echter verplicht om iedereen te plezieren d.w.z. de muziekliefhebber, de cultuur geinteresseerden en zij die geinformeerd willen worden. Stel daar tegenover de 44% luisteraars en hier heb je het grote succes van Radio Clyde. Eén probleem voor Radio Clyde, maar ook voor alle andere IBA stations, is de zogenaamde 'needle-time' oftewel het aantal uren dat men platen mag draaien. Voor Radio Clyde is dit negen uren per dag, terwijl men wel 24 uur per dag uitzendt. Door deze feiten is men wel genoodzaakt om erg veel tijd te besteden aan nieuws, aktua, educatieve programma's, hoorspelen, consumenteninformatie en veel meer van deze items waarbij de muziek geen noodzaak is. Overigens bestaat maar 50% van die muziek uit platen uit de top 40..

NIEUWSVOORZIENING

Drieentwintig keer per dag houdt de nieuwsstaf van Radio Clyde de luisteraars op de hoogte van alles dat gebeurd, van Anderston tot Zaïre, zoals de nieuwsmensen van het station het zelf stellen. Nieuws is nieuws vinden zij en daarom bestaat de nieuwsproduktie uit 90.000 woorden per week ofwel twee komplete leesboeken en een inbreng van totaal 30 programmauren per week. Veertien reporters werken in ploegen om die uren vol te maken en de nieuwsbronnen bestaan uit het Independant Local Radio News, de Telex, de luisteraars en de nieuwsauto voorzien van een zendmast van zeven meter met een bereik van 40 kilometer en uiteraard de mogelijkheid om live reportages te verzorgen.

DE PROGRAMMA'S

De eerder vermelde negen uur 'needle time' worden gepresenteerd door de volgende dee-

jay's: Richard Park, Ian Anderson, Bill Black, Sydney Devine, Dougie Donnelly, Paul Coia, Dave Marshall, Mike McLean, Norman Ross, Bill Smith en Tiger Tim Stevens. 's Ochtends om 6 uur begint het met de breakfastshow waarin o.a. verkeersinformatie, nieuws en de dagelijkse overdenking en de presentatie is in handen van Dave Marshall. Om 9 uur de midmorning show met Dougie Donnelly en daarin o.a. een muziekquiz en een recept. Om 12 uur in de middag de lunchtimeshow gevuld met muziek, verkeersinfo, sport etc. De gast heer is James Sanderson.
Om 14.00 uur begint Afternoon Delight met de horoscoop, weer een recept plus de top vijf van een luisteraar. De deejay is Jeff Cooper. Op huis aan, oftewel Homeward bound met het accent op de verkeersinformatie loopt van 16.00 tot 19.00 uur met Mike Riddoch en Bill Smith.
's Avonds na 19 uur is er ruimte voor de 'verplichte nummertjes', zoals dramaseries, kultuur, politiek, religie en dergelijke zaken. Alle IBA stations programmeren deze zaken 's avonds daar er dan door de invloed van de televisie minder geluisterd wordt. Ook is er dan ruimte voor speciale muziekprogramma's als country, folk, hard rock and jazz.
's Nachts van twee tot 6 uur is er Night Hawk vele telefoongesprekken met vooral de nachtwerkers wisselen in dit programma de muziek af. Enige afwijking op de weekprogramma's is er op de zaterdag en de zondag. 's Zaterdags is er b.v. om 8.00 uur SMASH, een verzoekplatenprogramma met speciale aandacht voor de jeugd. Dit programma trekt tweemaal zoveel luisteraars als Tony Blackburn met Junior's Choice op Radio One. Sport is er op de zaterdagmiddag van 14.00 uur tot 18.00 uur in het programma Scorebord welke als hoofdpresentator Richard Park heeft. Om 18.00 volgt er een programma dat zijn oorsprong vond op de zeezender Radio Schotland in 1966 n.l. de Ceilidh door Jack Mc.Laughlin. In dit programma natuurlijk veel orginele Schotse muziek. Zaterdagsavonds om 22.00 uur komt het programma uit een discotheek met natuurlijk zeer veel discomuziek. Het populairste programma op de zondag is worldwide met verzoekplaten van geëmigreerde Schotten voor het thuisfront met daarin via de telefoon rechtstreeks in de uitzending de familieleden die veelal woonachtig zijn in Canada en Nieuw Zeeland. Op de zondagavond is er een uitvoering van b.v. een opera, operette of een hoorspel meestal gesponserd door Radio Clyde. Om de meeste van deze programma's te kunnen uitzenden maken de deejays gebruik van twee zgn. selfsupporting studio's met daarin de draaitafels, microfoons, jinglemachines en twee telefoons die rechtstreeks in de uitzending kunnen door worden geprikt.
De hele regeling van de apparatuur vindt plaats via het zeer moderne mengpaneel. Als er vantevoren opgenomen programma's uitgezonden worden neemt een technicus plaats in de stoel en deze zorgt ervoor dat de reklames op tijd in de uitzending worden gedraaid. Achter de deejays staan 7 producers die elk hun eigen programma hebben. Voor de muziek kunnen ze kiezen uit 21.000 lp's en 14.000 singles.
Dit alles voor een luisterpotentieel van 2 miljoen.

RADIO CLYDE

REKLAME

Radio Clyde,zoals gemeld, kan uitzenden door het verkopen van zendtijd aan adverteerders. Tweederde van de negen minuten reklame per uur worden verkocht aan nationale adverteerders door de fa. Marketing Service in London. Het overgebleven één derde gedeelte is reklame voor de kleinere lokale adverteerder en deze wordt verkocht door de eigen verkoopstaf van Radio Clyde. De produktie van de reklamespots geschiedt bij Radio Clyde in een speciaal daarvoor gebouwde produktie studio waar men simpele 15 seconden spots produceert maar ook de komplete junglepakketten en voice overs. De reklameafdeling zorgt er voor dat er altijd een reklamelogboek aanwezig is die vier weken vooruit loopt, dit als hulpmiddel voor de deejays en de technici van het station Om te kontroleren of men ook werkelijk de reklamebloks uitzendt moeten de deejays een handtekening zetten achter elk gedraaid reklameblok in het logboek.
Om de kontrole sluitend te maken kan een komputer ter waarde van 15.000 gulden een uitdraai maken van alle gedraaide reklames in een bepaalde periode, dit uiteraard ter inzage aan de adverteerders.
De opbrengst uit de reklameboodschappen bedraagt ongeveer 10 miljoen gulden per jaar.

CLYDE EN DE GEMEENSCHAP

Zoals een goed radiostation behoort te doen houdt ook Clyde zich bezig met de Community, oftewel de gemeenschap. Een aantal aktiviteiten waren o.a. in 1976

het muziekfestival van Glasgow met als gast ondermeer Neil Sedaka. In 1977 organiseerde men in Glasgow een grote schoonmaakaktie voor de stad en onlangs nam men een mobiel adviesbureau in gebruik voor de burgers van Glasgow. Ze kunnen ervoor de meest uiteenlopende problemen terecht. Radio Clyde wil in de toekomst nog meer aandacht besteden aan de zgn. 'off air' aktiviteiten, maar zo stelt men het brengen van de goede programma's blijft het nummer één doel. Radio Clyde anno 1981 nog steeds in de groei, maar de kinderschoenen reeds lang ontgroeid. Paul Jan de Haan en Hans Knot.

VARA ZOEKT VERHALEN.

De VARA zoekt verhalen voor televisiespelen over eigentijdse onderwerpen. Daarvoor heeft de afdeling drama een scenariowedstrijd uitgeschreven waaraan ook Nederlandstalige Belgen aan mee kunnen doen. De lengte van de spelen moet minimaal 50 en maximaal 70 minuten zijn.

De winnaar krijgt 4000 gulden. Voor de tweede prijs is 2000 gulden beschikbaar en voor de derde prijs 1000 gulden. Voorts zijn er nog zes aanmoedigingsprijzen van 500 gulden. De inzendtermijn sluit op 1 januari 1982.

CITY FILM WIL ABONNEE-TV.

Het Amsterdamse filmverhuurbedrijf City Film Distribution zal binnenkort bij CRM een plan indienen om speelfilms uit te zenden via het Amsterdamse kabelnet. Het plan is gebaseerd om het Amerikaanse "Pay-TV"-systeem. Voor f 7,50 per maand zouden de plaatsen die zijn aangesloten op het Amsterdamse kabelnet elke dag een andere film kunnen zien. Die films zijn minimaal anderhalf jaar oud. Dit om konkurrentie met het aktuele aanbod in de bioscopen tegen te gaan. City Film wil het plan voorlopig als experiment van start laten gaan. De kabelabonnes die mee willen doen betalen f 7,50 per maand extra. Daarvoor krijgen ze een zogenaamde "decoder", een apparaatje dat tussen het toestel en de kabelaansluiting wordt geplaatst. Driemaal per dag wil City Film een speelfilm uitzenden, die alleen voor bezitters van een decoder storingsvrij kan worden ontvangen. De bioscopen zullen geen schade ondervinden, aldus City Film. Direkteur Bart Wilton zegt: "In Amerika werken ze al lang met dit systeem. Toch gaan daar nog altijd jaarlijks meer dan een miljoen bezoekers naar de bioscoop". Het plan is inderdaad leuk, maar de Omroepwet zal hiervoor wel gewijzigd moeten worden, en dat kan nog jaren duren. De VARA heeft inmiddels verklaard dat ze gaarne bereid zijn om aan dit experiment mee te werken.

REGERING WIL KABELPIRATEN VAN BUIS AF.

De regering wil deze maand een eind maken aan de tv-piraterij in Nederland. De ministeries van Verkeer en Waterstaat, CRM en Justitie zullen een uitvoerig aktieplan op tafel leggen om de illegale zenders het zwijgen op te leggen. Hiertoe heeft men diverse mogelijkheden. Eén ervan is de toegang tot de kabel voor de piraten onmogelijk te maken, door de invoering van een speciaal testbeeld, direkt na de normale uitzendingen.

STARCLUB EN POPKRANT VERDWIJNEN.

Het komende televisieseizoen zullen in Nederland nog maar twee popprogramma's op de buis verschijnen. AVRO's TopPop met 25 minuten op de dinsdagavond en Veronica met Countdown, één keer in de maand op woensdagavond. Star-Club van de TROS wordt na 5 proefuitzendingen afgevoerd. Volgens de TROS-bazen omdat het te weinig kijkers trok en omdat men vindt dat de tijd van 7 tot 8 uur beter besteed kan worden aan programma's voor het hele gezin.

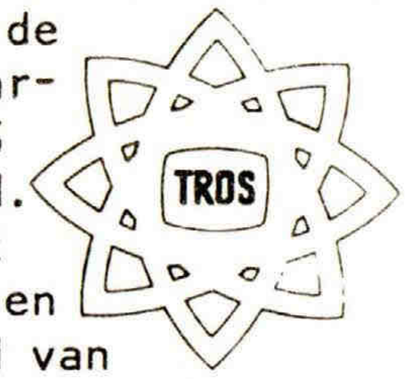

VARA's Popkrant TV verdwijnt vanaf 1 oktober omdat bij de VARA té verschillend over een popprogramma wordt gedacht. Ook de kijkcijfers waren te bedroevend om met de Popkrant TV door te gaan. TROS en VARA zullen wel incidenteel popprogramma's blijven uitzenden. In oktober en november zijn specials met Rob de Nijs en Doris D en de Pins te zien (is dat pop?) en de VARA zal enkele Amerikaanse produkties in het komende seizoen laten zien.

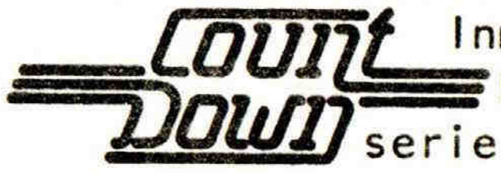

Inmiddels zijn de besprekingen over de nieuwe serie "Countdown-live" konserten in volle gang. Het evenement zal voor de tweede keer plaats vinden in dé Amsterdamse Jaap Edenhal op 22, 23 en 24 oktober. De eerste TopPop van het nieuwe seizoen is op 29 september. Het programma zal in een nieuwe jas zijn gestoken. Wat blijft is presentator Ad Visser.

KIJKONDERZOEK TWEEDE KWARTAAL 1981.

In het tweede kwartaal van dit jaar bedroeg de kijkdichtheid voor Ned.1 10% en voor Ned.2 15%. Met betrekking tot de kijkdichtheid per omroep werd wat betreft de A-omroepen, voor de TROS met 22% het hoogste percentage genoteerd en wat betreft de C-omroepen voor Veronica met 18%. De AVRO scoort met 16%, de VARA 15%, KRO en NCRV 14%, VPRO 6% en de EO 3%. Voor de NOS werd 10% geregistreerd.

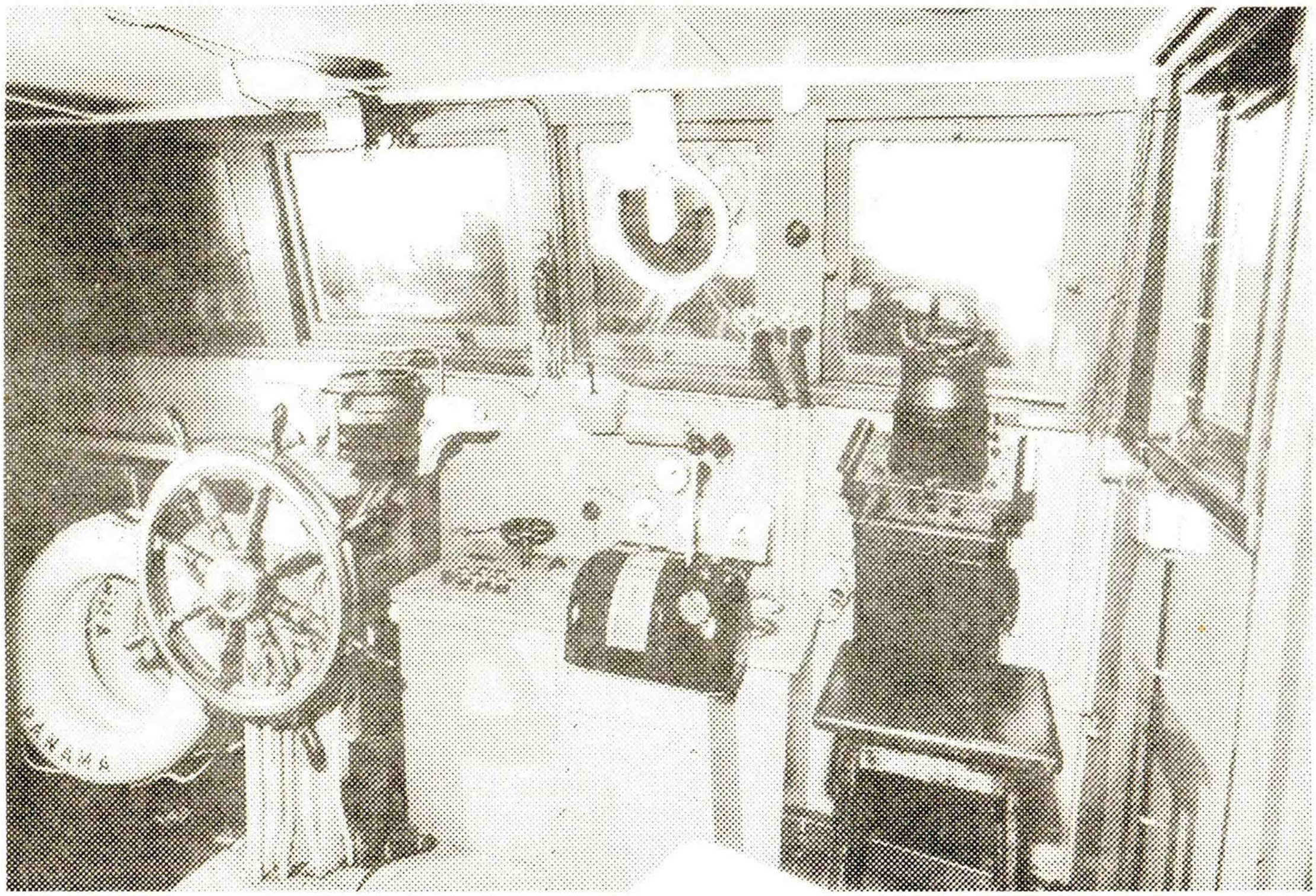

De brug van de Magda Maria (foto: Theo Dencker).

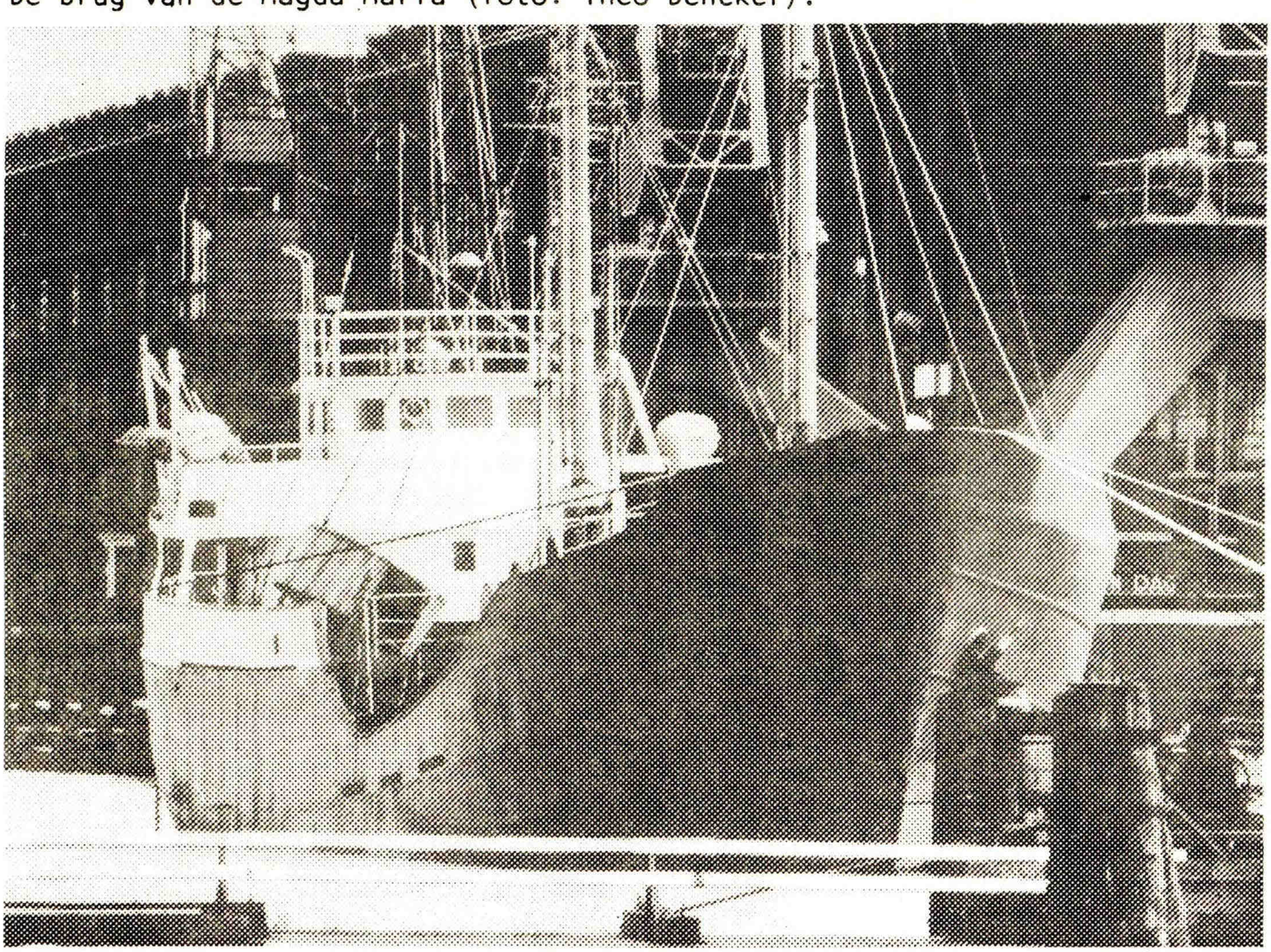

De Magda Maria in de Amsterdamse entropôthaven. (foto: Menno Dekker).

RADIO & TV LOGBOEK

3 augustus: Geen "Krieken met Adje" van 4 tot 7 uur bij de TROS op H1, maar "Krieken met Marc van Amstel. Ad Roland zit in Spanje ++ Een Goede Morgen met zeiler Harry Amsterdam vanuit Sneek waar de Sneekweek wordt gehouden. Ook Tom Mulder komt van 11 tot 13 uur en van 20 tot 22 uur vanuit Sneek met een introduktieprogramma en een Artiesten Parade vanaf het Starteiland m.m.v. Vader Abraham, Henk Wijngaard, André Hazes e.a. +++ 4 augustus: De laatste VARA's Lijn 3 komt uit Den Haag. De bus blijft in Hilversum. Het H3-team maakt dit keer gebruik van de HTM-tram en een koets. De tram start en eindigt in Scheveningen. De koets start in Wassenaar en gaat via Duindigt, Mariahoeve, Voorburg naar Kijkduin. Het popkonsert met Parachute, Herman Brood en Urban Heroes komt rechtstreeks tussen 19 en 21 uur vanuit het Zuiderparktheater +++ 5 augustus: Veronica op H1 komt naar je toe vanuit Sneek. In "Kletskop" treedt Anita Meyer op, omdat Patricia Paay heeft afgezegd. Ze kan niet zingen op de vroege morgen ++ Bij de KRO op H3 zijn Theo Stokkink en Hans Wijnants met vakantie ++ Jay Delmore is op uitnodiging van Rini v/d Lee gast in de Avondspits Gastenband +++ 6 augustus: Door een technische storing kan het ANP-nieuws om 15 uur niet worden uitgezonden ++ Wim van Putten presenteert het Polderpopgebeuren +++ 7 augustus: In de NCRV-mini-mini-special van 12.30 tot 13 uur op H3 een herhaling van de EWF-special ++ Omdat Lex Harding met vakantie is, presenteert Erik de Zwart de komende weken de tipparade en Bart van Leeuwen de Top 40 ++ In "De Grote Verwarring" gaat het vanavond over sluikreklame ++ Uit Engeland ontvingen wij het tragische bericht dat Capital Radio-man en ex-Radio London medewerker Paul Kaye is overleden ++ In de Amsterdamse Meervaart wordt drie avonden lang het Internationaal Jazzfestival '81 gehouden. Vanavond van 20.30 tot 1.30 uur wordt via H2 de eerste uitzending door de NOS uitgezonden +++ 8 augustus: In "LosVast" bij de NCRV op H3, praat presentator Jan Rietman het laatste half uur met Peter Koelewijn, Roy Beltman, Rubberen Robbie en Jaap Eggermont over de "disco-dreun"-rage door Stars on 45 ++ In verband met de tweede rechtstreekse uitzending van het Internationaal Jazzfestival op H1 van 20 tot 2 uur komt o.a. Langs de Lijn te vervallen ++ In Leiden voeren de tv-piraten Nederland 3, PTV, TV Sleutelstad, RTV en VTVL een kleine oorlog. Ze zitten dwars door elkaar heen uit te zenden en dreigen met harde klappen +++ 9 augustus: Leonie Jansen vervangt Aad Bos in 't Zondagse gezicht van de VARA op 3 ++ Ferry Maat presenteert de komende weken de Europarade ++ Hilversum 2 is tot half 3 vannacht in de lucht i.v.m. de laatste avond van het Internationaal Jazzfestival '81 in Amsterdam +++ 10 augustus: Een Goede Morgen bij de TROS op H1 met Ruud Bos ++ Omdat Karel v/d Graaf met vakantie is, presenteert Gerry Hoiting de komende weken "Vol Gas" bij de AVRO op H3 ++ Sandra Bolland-Reemer is gast in "Tunes van Toen" waarin de hits van maart 1968 de revue passeren +++ 11 augustus: De VARA uitzendingen op H3 komen weer vanuit de studio in Hilversum. Tussen 19 en 21 uur laat Koos Swart hoogtepunten horen van de Lijn 3-konserten +++ 12 augustus: RCD en politie beweren dat ze vanmorgen vroeg de tv-piraat Satanische Omroep Stichting (SOS) in Amsterdam uit de lucht haalden, maar volgens SOS haalden ze de verkeerde uit de lucht ++ Veronica op H1 komt naar je toe vanuit Veere in Zeeland. Gast in "Kletskop" is Albert West ++ In "Van Gewest tot Gewest" bij de NOS van 19 tot 19.50 op Ned.1 o.a. een item over Omroep Brabant die dit jaar het 5-jarige bestaan viert ++ In de laatste 10 minuten van de Avondspits praat Frits Spits met Anita Meyer als gast in de Avondspits Gastenband +++ 13 augustus: In antwoord op schriftelijke vragen van de VVD Tweede Kamerleden Ed Nijpels en Wim Keja, zegt Minister van Justitie De Ruiter dat de inbeslagname van de Magda Maria terecht was. De minister stelt dat de Nederlandse overheid bevoegt was om het schip in beslag te nemen, omdat het ernstige vermoeden bestond dat er aan boord strafbare feiten werden gepleegd; namelijk het voorbereiden van illegale radiouitzendingen ++ Tom Mulder presenteert "50 Pop of een envelop" vanuit de hofvijver in Den Haag ++ Het NCRV-programma "Wie weet waar Willem Wever woont" wordt voor de

200-ste keer van 9 tot 10 uur op H1 uitgezonden +++ 14 augustus: De Amsterdamse pornopiraat Omega wordt door RCD en politie uit de lucht gehaald ++ In de NCRV-mini-mini-special een herhaling van de Abba-special ++ In "De Grote Verwarring" gaat het over tv-piraten. Leo v/d Goot praat o.a. met René van Mokum TV, Ruud Hendriks had een gesprek met Mr. Pieters en Pieter Damave was op bezoek bij Delta TV in Haarlem ++ De Rock en Roll Methode is gevuld met Hollandse rockers ++ Vandaag is het precies 14 jaar geleden dat de Engelse zeezenders het zwijgen werd opgelegd +++ 15 augustus: Veronica's Oh, wat een nacht wordt gemaakt door Erik de Zwart Ad Bouman, Annette van Trigt, Jos en Peter met een "foon-in" en Bart van Leeuwen ++ Omega TV die gisteren weer was begonnen, wordt voor de tweede keer uit de lucht gehaald +++ 16 augustus: RCD en politie zijn nog steeds op jacht in Amsterdam. Vanmiddag werd de kabelpiraat "Disco Radio Action" die uitzond op 97,4 mHz uit de lucht gehaald. Er werden 2000 platen, zender, studioinstallatie en een tv-toestel meegenomen. In Amsterdam-Noord werden enkele FM- en middengolf piraten uit de lucht gehaald ++ Radio Nova staakt om 12.55 uur haar uitzending door storing ++ Einstein TV stopt om 14 uur met een Elvis Presley filmmarathon uitzending, nadat men had gehoord dat de RCD op jacht was in Amsterdam +++ 17 augustus: De verjaardag van Willem Duys en Koos Postema ++ Een Goede Morgen bij de TROS op H1 met Nico Haak ++ In "Tunes van Toen" de hits van maart 1961 ++ In Den Haag werden enige winkeliers door jongelui opgelicht, die met videoapparatuur reklamespots kwamen opnemen en meteen geld inden voor TV Den Haag. De 3 echte medewerkers van TV Den Haag verschijnen vanavond in beeld tijdens hun uitzending en boden hun excuses aan. Men wordt verzocht alleen met hun in kontakt te treden voor reklames en geld te geven aan derden +++ 18 augustus: De verjaardag van Hans van Wilgenburg, van harte ++ Willem van Beusekom vervangt Peter Holland van 13.30 tot 15.30 uur bij de VARA op H3 ++ In Den Haag worden Disco Duck, Klimop en Radio Europa uit de lucht gehaald +++ 19 augustus: Veronica op H1 komt voor 't laatst naar je toe, vanuit Volendam. In "Kletskop", dat deze keer wordt gepresenteerd door Erik de Zwart, treden de Dolly Dots op ++ Theo Stokkink is terug van vakantie en dus weer present tussen 14 en 17 uur bij de KRO op H3 ++ In de Avondspits Gastenband praat Frits Spits met Erik Strack van Schijndel, zanger van Phoney and the Hardcore +++ 21 augustus: In de NCRV mini-mini-special een herhaling van de Status Quo special ++ Omdat Ilona Visser met vakantie is, presenteert Ruud Hendriks Veronica's Info op H2 ++ De Grote Verwarring wordt gepresenteerd door Erik de Zwart. Het programma gaat vandaag over landpiraten in Oost-Nederland. Jaap Stalenburg was op bezoek bij Ompie Koerier en Ruud Hendriks sprak met Willem van Kooten over de promotie van Nederlandstalige platen +++ 22 augustus: De verjaardag van Felix Meurders, van harte ++ In Noorwegen wordt een gala avond georganiseerd t.g.v. het 25-jarig bestaan van het Eurovisie Songfestival. In het programma treden veel winnaars op, zoals: Lys Assia ('56), Jacqueline Boyer ('60), Gretha en Jørgen Ingmann ('63), Sandy Shaw ('67), Lenny Kuhr ('69), Teach In ('75), Izhar Cohen ('78), Johnny Logan ('80) en Buckz Fizz ('81). Er is ook een dubbelelpee verschenen met alle winnende liedjes, waarvan de opbrengst voor het Rode Kruis is. De Eurovisie wordt van 22.05 tot 0.10 uur door de NDR op Duitsland 1 uitgezonden +++ 23 augustus: In "Dubbellisjes" bij de VARA op H3 praat Peter Holland met enkele discjockeys uit Rotterdam en Hilversum over hun piratenstation +++ 24 augustus: Een Goede Morgen bij de TROS op H1 met Berend Boudewijn ++ In "Tunes van Toen" de hits uit januari 1965 Tom Mulder praat met Edwin Rutten die toen een hit had met "Het spijt me" ++ In Amsterdam dient het Kort geding over de Magda Maria. Meer hierover, elders in dit nummer +++ 25 augustus: Felix Meurders is drie weken met vakantie. Peter Holland presenteert "Gesodermeurders" en Willem van Beusekom het VIP-spel ++ Omdat Alfred Lagarde ziek is, presenteert Leonie Jansen de Popkrant alleen ++ In Gent worden alle 7 commerciële stations door de BOB uit de lucht gehaald. Er is voor 1 miljoen Frank aan apparatuur in beslag genomen ++ Voor de Haagse politierechter was het vandaag een illegale zenderdag. Zo'n veertig houders van een illegaal bakkie en FM-piraten moesten voorkomen. Radio Neerlandia werd veroordeeld tot 500 gulden boete en drie weken voorwaardelijk. Radio Fiasco kreeg een voorwaardelijk straf van 500 gulden boete en Fantastica kreeg eveneens een boete van 500 gulden. De bakkie-houders kregen een boete en verbeurdverklaring van hun apparatuur +++ 26 augustus: De verjaardag van Jan van Veen en Chiel Montagne, van harte heren ++ Tineke Vos presenteert "Kletskop". Als gast ontvangt zij huisvriend Boudewijn de Groot ++ De woensdagavond aflevering van "Langs de Lijn" op H1 wordt gepresen-

teerd door Hans Hoogendoorn ++ Joop van Zijl vervangt vakantieganger Wim Bosboom in "Met 't oog op morgen" ++ De twee dames van Maywood, Karin en Elles de Vries, zijn gasten in de Avondspits Gastenband op uitnodiging van Erik Strack van Schijndel. Het is voor het eerst in de korte geschiedenis van de Gastenband dat er twee personen tegelijk door Frits worden ontvangen ++ In De Telegraaf is te lezen dat Marcel Bruyns door TROS-Aktuabaas Wibo v/d Linde is ontheven van zijn funktie als parlementair verslaggever. Marcel scheen verleden week maandag gezegd te hebben in TROS-Aktua: "Het wonder is geschied, het kabinet is er". Deze uitspraak is volgens Wibo een grote blunder. Marcel mag zich weer met algemen verslaggeving bezighouden +++ 27 augustus: Zowel op het Amsterdamse- als Haagse kabelnet worden de signalen van de tv-piraten enkele seconden onderbroken door een krachtig testbeeld van de PTT. Zou het dan toch gebeuren dat de kabelnetten voor piraten worden afgesloten? ++ In Amstelveen is het eerste testsignaal te zien van "Amstelveen 1" op de frequentie van Ned.1. Het was niet meer dan een bibberend plaatje +++28 augustus: In de NCRV mini-mini-special een herhaling van de Madness-special ++ Ruud Hendriks presenteert voor de tweede en voorlopig laatste keer Info op H2 ++ In "De Grote Verwarring" aandacht voor de plannen van City Film om "Pay-TV" (door presentator Erik de Zwart "Dok-TV" genoemd) in Amsterdam in te voeren ++ Peter Holland presenteert de Rock en Roll methode bij de NOS op H3 +++ 29 augustus: De dag begint met een extra NCRV-nacht op H1. Van 0.02 tot 1 uur een extra Happy Sound met Ad Everaars en Cliff Richard + In "Nachtdienst" van Rob de Mink en Jacob Hut horen we de stem van Marc Jacobs in enkele jingles ++ Na de uitzending van BRT 1 verschijnt in Amstelveen SMUL-Televisie op het scherm. De eerste tv-piraat in deze staat die zowel beeld als geluid uitzendt. In de testuitzending zien we twee instruktiefilms voor Salomon ski's. Op de frequentie van Ned. 1 zien we het eerste goede kleurbeeld van"Amstelveen 1". We zien enige tijd een foto van Pussycat, dat door een andere piraat wordt gestoord die in zwart/wit enkele onleesbare teksten laat zien. Begint het gedonder nu in Amstelveen ook al, dat de een de ander wegdrukt. Dat terwijl er nog geen één echte uitzending te zien is geweest +++ 30 augustus: De Nationale Hitparade wordt de komende drie weken door Frits Spits gepresenteerd +++ 31 augustus: Omdat Tom Mulder met vakantie is, presenteert Ferry Maat deel 1 van "Nachtwacht". I.v.m de 31 augustus herdenking (7 jaar geleden verdwenen Veronica, Noordzee en Atlantis) heeft Ferry gezocht naar opnamen van het laatste Noordzee-uur, maar hij kon niets vinden. Via de radio deed hij een oproep aan de luisteraars en zo kwam het dan we om half 2 Hans Knot konden horen die via de telefoon de laaste minuten van RNI liet horen, best leuk ++ Een Goede Morgen met Paulette Bronckhorst, ex-vriendin van Alfred Lagarde ++ "Tunes van Toen" wordt gepresenteerd door Mireille Bekooy. Zij praat met Willem Duyn en draait de hits uit 1975+++++Ton van Draanen+++++++

31 AUGUSTUS 1974: Zeven jaar later...

Na het verdwijnen van de zeezenders Veronica, Noordzee en Atlantis dacht men dat de vrije radio haar laatste adem had uitgeblazen. Zo beweerde bijvoorbeeld journalist Peter van Buuren in de Volkskrant van 2 september 1974: "Binnenkort zal blijken dat die zogenaamde behoefte van een grote bevolkingsgroep een grote zeepbel was. Pats, kapot: twee natte spatjes en die drogen snel weer op".

Ten onrechte natuurlijk want terwijl Radio Delmare, Mi Amigo 2 en Caroline vanaf zee de middengolf overspoelden met de laatste nieuwigheden op showgebied, ontstond er in Belgenland een interesse voor uitzendingen op de FM-band met zenders naar Amerikaans model.
De eerste poging tot dergelijke uitzendingen kwam uit Brussel waar twee studenten elektronica in 1975 een zender met beperkt vermogen oprichtten. Hun initiatief brengt echter onverwachts een golf van laaiend enthousiasme teweeg en nieuwe medewerkers komen het duo versterken: Radio Capitale 102,3 mHz was geboren.

Voorlopig blijft het gerecht de zaak oogluikend volgen, maar in 1978 breekt de vrije radio in België pas goed door.
Alles begint met de oprichting van Radio "Eau Noire", door de inwoners van het Waalse stadje Couvin als reaktie tegen de voorgenomen bouw van een stuwdam op de gelijknamige rivier. De programma's vult met hoofdzakelijk met reportages, interviews met mensen uit de streek en aankondigingen van manifestaties. Twee maanden later, in mei, neemt Radio Noir in Hoei het idee 'lokale radio' over met uitzendingen rond de thema's milieuvervulling en kernenergie. Rond dergelijke slogans richtte men in die periode tientallen zendertjes op, doch de meesten verdwenen

vrij spoedig in de anonimiteit. Het idee vrije radio maken dringt echter spoedig binnen in universitaire kringen: op 12 oktober 1978 ontvangt men voor de eerste maal het signaal van Radio Leuvain-La-neuve op. Een station dat volledig door studenten wordt geexploiteerd. Het hierbij aangeboden programmapakket oogst in een minimum van tijd een enorme populariteit, doch PTT en BOB krijgen genoeg van het spelletje in de FM-band en besluiten tot onmiddellijke inbeslagname van de studioapparatuur. Zover zou het echter niet komen, want nog voor de overheidsinstanties de zendlokalen kunnen binnentreden, verhinderen 1500, in allerijl opgetrommelde fans', elke toegang. In de daaropvolgende geimproviseerde veldslag moeten de wetsdienaars met een beschadigde peilwagen de aftocht blazen.

Dit feit gaat andere radiomakers stimuleren en in een niet bij te houden tempo schieten nieuwe vrije radio's als paddestoelen uit de grond onder het motto: "Muziek en informatie, hand in hand". Zo belanden we in 1979: de zeezenders Mi Amigo 2 en de heropgerichte, op nieuwe leest geschoeide Radio Caroline brengen niet dat gehoopte sukses en op basis van vroegere ervaringen, verenigden zich enkele ex-zeezendermedewerkers onder één gemeenschappelijke zender: Radio PLUS. Luc de Groot, een van de initiatiefnemers tot de 'her'oprichting van Plus doet hierover een boekje open: "In de periode (1979) zat ik samen met Tom Dencker (Tegenwoordig aktief bij de Denderstreekradio Del Sol) op kot, en op een avond hoorden we uit onze transistor Plus klinken: een zender die net opgericht was en voornamelijk Franstalige programma's verzorgden met daarbij een Nederlandstalige uitzending van erbarmelijke kwaliteit Ik ben toen gaan vragen of ik kon meehelpen bij de verzorging van de programma's Men reageerde hierop positief en zo startte ik met aanvankelijk een half uur zendtijd. Later, toen ik genoeg mensen kende, waaronder Ben van Praag en Eric Mes (ex-Mi Amigo dj's) verzorgden we een service van 6 uur 's avonds tot middernacht. Later kregen we nog zelfs 24 uur".

Even leek het dat Plus gouden tijden tegemoet zou gaan, doch na enkele maanden was de lol van het 'radio maken' er bij de meeste Nederlandstalige medewerkers definitief voorbij. Luc de Groot legt uit waarom: "Mijn bedoeling was om Plus om te vormen tot een muzikale zender op nationaal niveau als concurrentie voor BRT2, zonder hierbij een politieke of ideologische boodschap te verspreiden. Dit idee kwam helemaal verkeerd over bij de medewerkers. Achteraf beweerde men dan een heleboel onjuiste zaken en na verloop van tijd liet ik hen voor de keuze: ofwel bleef ik werken zoals voorheen, ofwel ga ik weg. Men reageerde hierop door te zeggen dat men géén commerciele muziek meer mocht draaien; men wilde meer informatieve programma's uitzenden. Zo ben ik samen met mijn ploeg op 20 februari 1980 opgestapt". Deze ontwikkelingen grijpen met plaats op een ogenblik dat de Belgische justitie besluit om de grote schoonmaak te doen onder de vrije radio's.
Tot driemaal toe wordt de zendinstallatie van Plus verzegeld, Radio 104 wordt definitief ontmanteld, terwijl andere Brusselse zenders uit vrees voor andere gerechtelijke akties hun uitzendingen vrijwillig staken. In Vlaanderen echter blijft men niet bij de pakken neer zitten. Stations als Gemini, El Piarte, Annick en Atlantis komen in de ether, ondanks het risico van inbeslagname en de nodige boetes.

In Brussel echter blijft de vrije radio, na het stranden van Plus, zich voortplanten. Op 1 maart 1980 start Radio Contact. Luc de Groot: "Op een dag kreeg ik telefoon van de Contact-direktie die vroeg of ik geinteresseerd was in het verzorgen van programma's op de 101,3 mHz. Samen met Danny de Bruyn, Ton Schipper en Tom Peeters besloten we dat te doen". De reakties op deze komst klonken heel enthousiast; dit werd trouwens onderstreept door de massale opkomst voor de Contact-fanbals in september 1980 en februari 1981.

Terwijl in diverse Belgische grote steden zoals Gent, het gerecht alle vrije initiatieven genadeloos de grond in boort (de Gentse "Radio Toestel" werd tot vier maal toe het zwijgen opgelegd), blijven de Brusselse vrije radio's zich vermenigvuldigen: op 7 juli 1980 steekt het discogetinte station "Satellite" van wal op de 100,3 mHz, maar men zal later uit technische noodzakelijheid deze frequentie omruilen voor de 101,5 mHz. Zó ook vormen Radio Huguette, Ring, Ternat, FM-Bruxel (ontstaan als gevolg van het vertrek van de Nederlandstalige ploeg bij Capitale) Kiss en Radio Ouestvvertrouwd klinkende namen in de oren van de fans. Achterdde schermen van de populairste zenders fluistert men vervolgens meer en meer het woord "legalisatie" en dit leidde in in het najaar van 1980 tot enkele blok-

vormingen. Onder initiatief van Radio Gemini en het van de moeilijkheden herstelde Capitale richt men de VEBE (Vereniging ter Bevrijding van de Belgische Ether) op, als tegenhanger van de Franstalige ALO (Association de la Libération des ondes). Als regeling voor het vrije radio probleem stelt men in een uitgebreid plan de volgende oplossing voor: in alle grote Belgische agglomeraties zou men enkele zenders plaatsen met een maximaal zendbereik van 8 km, waarbij de regering een zekere controle moet uitoefenen.

Enkele stations zoals Contact en Satellite steken echter hun ongenoegen niet onder stoelen of banken en met een dozijn andere kollega's, voornamelijk uit Vlaanderen vormt men de VEBORA (Vereniging van Belgische Onafhankelijke Radio's). Hun voorstel als oplossing voor de etheranarchie: minstens één radio op nationaal niveau met een onbeprekt zendvermogen, ZONDER regeringscontrole, met desnoods reklame. Van overheidswegen wil men beide kemphanen dadelijk de rekening voorleggen door aan te kondigen dat ALLE stations hun zendvermogen moeten reduceren tot 100 effectieve watt, vanaf 15 juni 1981. Wanneer echter de ochtend van 16 juni aanbreekt, blijkt dat er in radioland weinig of niets veranderd is: alleen de VEBE-gezinden gehoorzaamden slaafs aan de instrukties, maar bij VEBORA draait alles gewoon verder. Zo vertrok het Belgische parlement met vakantie: de aangekondigde vrije radiodebatten kwamen er niet en de concurrentiestrijd tussen VEBE en VEBORA nam kinderachtige allures aan: gesneuvelde autobanden, door geslagen ruiten en ontmantelde auto's van de medewerkers vormen nu nog hélaas schering en inslag.

Komt nu nog het probleem RADIO MAEVA de absolute topzender van 1981, naar mijn mening. Welke kant willen de eigenaars opdraaien? Deze vraag doet ons als antwoord alle mogelijke hypothesen oproepen. Ofwel wordt Maeva lid van VEBORA ofwel wil men een onafhankelijke koers varen, in afwachting van het afkondigen van de definitieve maatregelen en instrukties door de ministeries van PTT en Justitie. Het wordt dus weer eens afwachten, maar dat zijn we in België allang gewend.

Over drie weken: een blik achter de schermen van Radio Maeva en een exclusief gesprek met discjockey Ben van Praag.

Tot dan, Wim van der Meer

SATIRE OP BRT TV.

In oktober start de BRT tv voor het eerst sinds jaren weer met een aktueel satirisch programma. Het tweewekelijks magazine, dat TV Touché zal heten, wordt samengesteld door martin Dejonghe van BRT 2 West Vlaanderen. Satirische programma's sneuvelden in het verleden met grote regelmaat bij de Vlaamse televisie. Soms bij gebrek aan fantasie en smaak, ook vaak omdat de politieke hoek vaak als te direkt werd ervaren door de BRT leiding. Plannen voor nieuwe satirische programma's werden daarom steeds met grote omzichtigheid benaderd. Het nieuwe programma is dan ook een show waarna in ruime kring en met grote belangstelling naar wordt uitgekeken. De eindredaktie berust bij Martin Dejonghe en de presentatie is in handen van Herman van Molle Alice Vandael en Martin de Jonghe.

RADIO VOOR UNIFILLERS.

De Nederlandse Unifill soldaten in Zuid Libanon hebben sinds begin september hun eigen FM radiostation die de naam Radio Dutch Bath heeft meegekregen. De zender brengt voorlopig 9 uur per dag programma's met muziek en nieuws. Zowel de ochtend, middag als avond zijn voorbestemd voor 3 uur programma's. De opnamen vinden deels plaats in de Haagse studio van de Welzijnszorg van de Kon. Landmacht en deels in Haris in Zuid-Libanon. De kosten van opzet van het station zijn ruim 25.000 gulden. Op de Welfare-shop in Haris staat een 27 meter lange antenne die het FM signaal over de vlakte van Zuid Libanon uitstraalt. Door de Libanese autoriteiten is een frequentie toegewezen, om op die manier storingen te voorkomen. Het ministerie van Defensie in Nederland is overgegaan tot de opzet van Radio Dutch Bath nadat meer en meer Unifill soldaten hun eigen illegale zen-

RUSSISCHE TELEVISIE OP NEDERLANDSE BUIS.

Een Limburgs ingenieursbureau in Beek heeft ontdekt dat met een schotelantenne programma's van de Sovjet-satelliet Horizont, die boven de Atlantische Oceaan hangt, kunnen worden onderschept.
De uitzendingen worden op de frequentie van 3,4 tot 3,9 gigahertz uitgezonden en de beeldkwaliteit is uitstekend. Volgens de PTT mogen de programma's niet worden doorgegeven aan kabelfirma's, iets wat volgens het ingenieursbureau Intercai BV wel mag, omdat het hier om een communicatie satelliet gaat. Op 2 september werd door Intercai BV in samenwerking met de Technische Hogeschool van Eindhoven een demonstratie gegeven hoe de Russische programma's kunnen worden opgevangen.

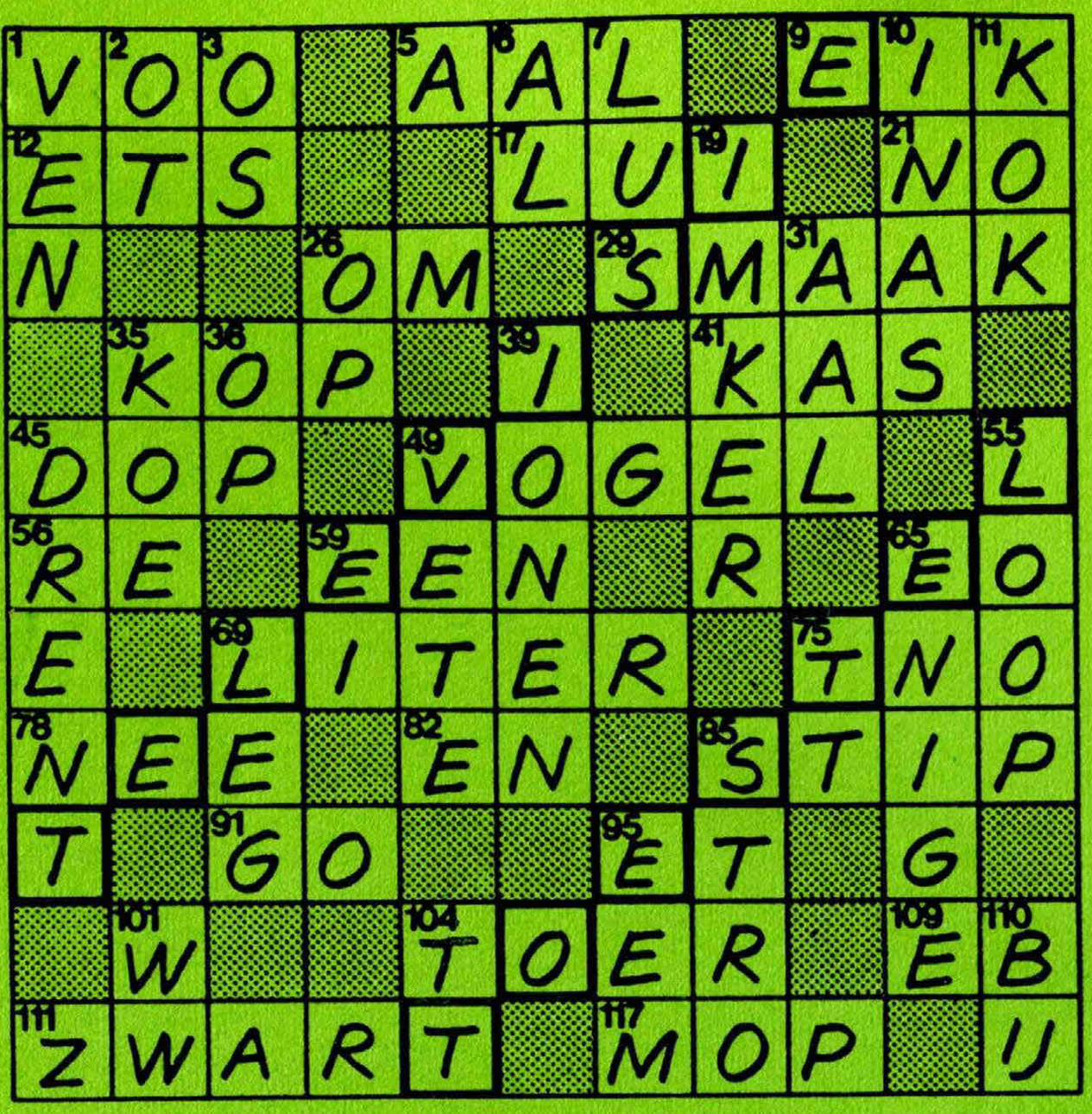

De oplossing van de Prijs-puzzel is TELEVISIE TOESTEL.
Uit de binnengekomen briefkaarten werden weer drie winnaars getrokken.
Drie elpees gaan naar Jack Habbeé uit Maarssen.
Twee elpees zijn voor Theo Midema uit Stadskanaal.
Eén elpee gaat naar Jan van der Heul uit Vlissingen.

Namens de redaktie worden de drie winnaars van harte gefeliciteerd met hun prijzen.

Mocht je dit keer niet in de prijzen zijn gevallen, geen nood over drie weken is er weer een Freewave Prijs-puzzel. Tot dan.

EP "Mi Amigo Souvenirs". Een kompilatie van Mi Amigo jingles van 1976 t/m 1978, samengesteld door Ton van Draanen. Prijs 6,50 of 100 Bfr.

EP "Caroline Farewell" met Caroline jingles op de ene kant en een verslag van het zinken van de MV Mi Amigo op de andere kant. Prijs 7,50 of 115 Bfr.

LP "Zeezenders 1978-1979", samengesteld door Paul de Wit, Rob Hudson e.a. met veel studio-kwaliteit jingles. UITVERKOOPPRIJS 10,- of 150 Bfr.

LP "Zeezender jingles". Met Caroline, Mi Amigo, Delmare, Voice of Peace, Capital Radio en Atlantis jingles. Prijs 17,50 of 265 Bfr.

EP "Caroline Souvenirs". De mooiste jingles, geproduceerd door Record Productions uit Den Haag. Prijs 7,50 of 115 Bfr.

Poster met foto's uit de studio's van Mi Amigo, Delmare en Caroline. Import uit Duitsland. Prijs 7,90 of 120 Bfr.

NIEUW: Caroline Souvenir boek. Een schitterend boek met veel unieke foto's. Dit boek is bijgewerkt tot het zinken van de MV Mi Amigo. Prijs 20,-- of 300 Bfr.

NIEUW: LP "De Historie van de MV Mi Amigo". De langverwachte LP met unieke en grappige fragmenten uit 20 jaar radio geschiedenis, samengesteld door Hans Knot, Paul Jan de Haan, Ton van Draanen en Marc Jacobs. Prijs 17,50 of 265 Bfr.

SPECIALE AANBIEDING: Het Caroline Souvenir boek + LP "Historie van de Mi Amigo" zijn tijdelijk samen te koop voor 35,-- of 530 Bfr.

Stichting Media Communicatie

POSTBUS 53121 - 1007 RC AMSTERDAM. Postgiro 4065700. Banque de Paris: 63 44 95 216. Belgische lezers kunnen bestellen via een internationale postwissel of geld in een aangetekende brief/enveloppe.
Dit geldt ook voor lezers buiten de Benelux.